

Χρήστος Γκόβαρης
Καθηγητής Διαπολιτισμικής Παιδαγωγικής
Διευθυντής Εργαστηρίου *Εκπαίδευσης και Επικοινωνίας σε
Πολυπολιτισμικά Περιβάλλοντα*

Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο
Θεσσαλίας

Βιογραφικό Σημείωμα

Μάιος 2022

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

I.	Ατομικά στοιχεία	3
II.	Σπουδές	3
III.	Ακαδημαϊκές θέσεις	4
IV.	Διδακτικό έργο	4
V.	Συμμετοχή σε ερευνητικά και ευρωπαϊκά προγράμματα	6
VI.	Ακαδημαϊκή-Διοικητική εμπειρία	9
VII.	Διδακτορικές διατριβές	9
VIII.	Συμμετοχή σε επιστημονικές και οργανωτικές επιτροπές συνεδρίων	11
IX.	Μέλος επιστημονικών εταιρειών και ενώσεων	12
X.	Εργογραφία	13

I. ΑΤΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Τρέχουσα ακαδημαϊκή θέση:	Καθηγητής Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.
Διεύθυνση εργασίας:	Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης Αργοναυτών & Φιλελλήνων, 38221 Βόλος
Τηλέφωνο γραφείου:	24210-74891
Ηλεκτρονική διεύθυνση:	govaris@uth.gr

II. ΣΠΟΥΔΕΣ

- **Διδακτορικό δίπλωμα:** Τμήμα Επιστημών της Αγωγής, Πανεπιστήμιο Τυβίγγης (Tübingen)/Γερμανία (1991 – 1996).

Θέμα της διδακτορικής διατριβής: *Subjektive Entwicklungsprozesse griechischer Migrantenjugendlicher. Eine empirische Studie über Orientierungs- bzw. Handlungsformen und ihre subjektive Begründungen.*

(Υποκειμενικές διαδικασίες εξέλιξης μεταναστών εφήβων και νέων ελληνικής καταγωγής. Μια εμπειρική μελέτη μορφών προσανατολισμού και δράσης και οι υποκειμενικές τους θεμελιώσεις)

Επόπτες Καθηγητές: Prof. Dr Huber & Prof. Dr. M. Heiner.

Βαθμός: Magna cum Laude.

- **Magister Artium (M.A)** Παιδαγωγικής και Πολιτικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Στουτγάρδης/Γερμανία (1984 -1990).
- **Πτυχίο** Ζωσιμαίας Παιδαγωγικής Ακαδημίας Ιωαννίνων (1980 – 1982).

III. ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ

- **Καθηγητής** στο Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας με γνωστικό αντικείμενο *Διαπολιτισμική Εκπαίδευση: Θεωρία και Πράξη* (Ιούλιος 2012 -)
- **Αναπληρωτής Καθηγητής** στο Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας με γνωστικό αντικείμενο *Διαπολιτισμική Εκπαίδευση: Θεωρία και Πράξη* (2007- 2012).
- **Επίκουρος Καθηγητής** στο Τμήμα Επιστημών της Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού του Πανεπιστημίου Αιγαίου με γνωστικό αντικείμενο *Διαπολιτισμική Εκπαίδευση με Έμφαση στην Προσχολική Ηλικία* (2006-2007).
- **Λέκτορας** στο Τμήμα Επιστημών της Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού του Πανεπιστημίου Αιγαίου με γνωστικό αντικείμενο *Διαπολιτισμική Εκπαίδευση με Έμφαση στην Προσχολική Ηλικία* (2002-2006)

IV. ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΕΡΓΟ

❖ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

- **Προπτυχιακό επίπεδο**
  - ✓ **2011/2012 και 2012/2013** (χειμερινά εξάμηνα): Ανάθεση διδασκαλίας (Lehrauftrag) του μαθήματος *Interkulturelles Lernen in Schule und Unterricht* στο Institut für Schulpädagogik und Didaktik der Sozialwissenschaften, Universität Giessen.
  - ✓ **2007** (εαρινό εξάμηνο) **έως σήμερα**: Διδασκαλία στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας των παρακάτω μαθημάτων:
    - *Διαπολιτισμική Εκπαίδευση: Θεωρία και Πράξη*
    - *Εισαγωγή στις Επιστήμες της Αγωγής*
    - *Σχολική Πρακτική I*
  - ✓ **2002 - 2006/2007** (χειμερινό εξάμηνο): Διδασκαλία στο Τμήμα Επιστημών της Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού του Πανεπιστημίου Αιγαίου των παρακάτω μαθημάτων:
    - *Διαπολιτισμική Εκπαίδευση*
    - *Προσχολική Παιδαγωγική*
    - *Θεωρίες Παιδικού Παιχνιδιού*
  - ✓ **1998- 2001**:
Διδασκαλία - με την ιδιότητα του συμβασιούχου διδάσκοντα - στο

Τμήμα Επιστημών της Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού του Πανεπιστημίου Αιγαίου των παρακάτω μαθημάτων:

- Διαπολιτισμική Εκπαίδευση
- Προσχολική Παιδαγωγική

- ✓ **Ακαδημαϊκά έτη 1993 – 1996:** Διδασκαλία, με την ιδιότητα του εντεταλμένου διδάσκοντος στο Ινστιτούτο Παιδαγωγικής του Πανεπιστημίου της Στουτγάρδης, των παρακάτω μαθημάτων:
  - Διαστάσεις της Δίγλωσσης-Διπολιτισμικής Εκπαίδευσης
  - Εισαγωγή στις Θεωρίες Κοινωνικοποίησης – Πολιτική Κοινωνικοποίηση
  - Πολιτική Κοινωνικοποίηση
  - Οικοδόμηση Ταυτότητας στην Εφηβική Ηλικία
  - Θεμελιώδεις Αρχές της Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης (I)
  - Θεμελιώδεις Αρχές της Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης (II)

➤ Μεταπτυχιακό Επίπεδο

- ✓ **2018** – Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο, Σχολή Οικιακής Οικονομίας και Οικολογίας, Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών *Εκπαίδευση και Πολιτισμός*. Υπεύθυνος του μαθήματος: Διαπολιτισμικότητα στην Εκπαίδευση.
- ✓ **2017** – Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Π.Τ.Δ.Ε., Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών *Οργάνωση και Διοίκηση στην Εκπαίδευση*. Υπεύθυνος του μαθήματος: Κοινωνία και Εκπαιδευτική Πολιτική.
- ✓ **2004** – : (χειμερινά εξάμηνα): Πανεπιστήμιο Αιγαίου, ΤΕΠΑΕΣ, Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών *Μοντέλα Σχεδιασμού και Ανάπτυξης Εκπαιδευτικών Μονάδων*. Υπεύθυνος του μαθήματος: Διαχείριση Θεμάτων Ειδικών Πληθυσμών.
- ✓
- ✓ **2004 -2006:** Πανεπιστήμιο Αιγαίου, ΤΕΠΑΕΣ, Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «*Περιβαλλοντική Εκπαίδευση*». Διδασκαλία στο πλαίσιο του θεματικού κύκλου: Εισαγωγή στις Επιστήμες της Αγωγής.
- ✓ **2003 – 2005:** Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «*Κοινωνικοπολιτισμική εκπαίδευση και κατάρτιση εμψυχωτών*», Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης (ΤΕΕΠΗ), Πανεπιστήμιο Αιγαίου (ΤΕΠΑΕΣ), Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο (ΦΠΨ). Διδασκαλία στο πλαίσιο του μαθήματος *Λαϊκός Πολιτισμός – Μειονοτικό φαινόμενο – Πολυπολιτισμικότητα και Διαπολιτισμικότητα*.

Διδασκαλεία Δασκάλων και Νηπιαγωγών

- ✓ **2002- 2005:** Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Διδασκαλείο Νηπιαγωγών «Κωνσταντίνος Καραθεοδωρή».
- ✓ **2004-2005:** Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Διδασκαλείο «Αλέξανδρος Δελμούζος».

- ✓ **1998-1999:** Πανεπιστήμιο Αθηνών, Μαράσλειο Διδασκαλείο Δημοτικής Εκπαίδευσης..
- ✓ **1998- 1999:** Πανεπιστήμιο Αθηνών, Διδασκαλείο Νηπιαγωγών Αθηνών.

❖ Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση

- ✓ **1997-2001:** 2^ο Δημ. Σχολείο Κορωπίου και 18^ο Δημοτικό Σχολείο Πόλεως Ρόδου.
- ✓ **1984-1994:** Δίγλωσσες Ενταγμένες Ελληνικές Τάξεις του Grundschule «Hillerschule» (Βασικό Σχολείο Hillerschule) της πόλης Bietigheim-Bissingen/Γερμανία.

V. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ & ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

1. **Coordinator** (University of Thessaly). *GreenComp School-GreenComp training of primary school stakeholders to promote sustainability mindset* (PNr.:101087438, Theme: ERASMUS-EDU-2022-PI-FORWARD-LOT1) **(2023-2026)**. The project aims to identify a set of sustainability competences adapted to the needs and background of primary school stakeholders.
2. **Coordinator** (University of Thessaly). *Problem-Based Learning, Intercultural Communications and STEM in Higher Education (PISH)* (KA203 - Strategic Partnerships for higher education, 2021-2023). PISH addresses the intercultural communication needs in the peer-to-peer learning environment of STEM students in HEIs. The teacher will be equipped with methodologies, exercises, games, activities and other tools that will help the teacher support the target student (the mix of foreign and local) groups. The project will leverage on the competences of the partners to equip the teachers with tools on how to guide students to become, open-minded, culturally aware, culturally sensitive, culturally intelligent and how student can study together without friction.
3. **Επιστημονικός υπεύθυνος.** *Υποστηρικτικές παρεμβάσεις σε κοινότητες ΡΟΜΑ για την ενίσχυση της πρόσβασης και μείωση της εγκατάλειψης της εκπαίδευσης από παιδιά και εφήβους"* στην Περιφέρεια Θεσσαλίας, 2020-2023, χρηματοδότηση ΕΣΠΑ (MIS 5049099). Βασικοί στόχοι του Έργου είναι η παροχή συστηματικής και στοχευμένης ψυχοκοινωνικής και μαθησιακής στήριξης σε Ρομά μαθητές και γονείς, σε επιλεγμένους οικισμούς στη Θεσσαλία, προκειμένου να διασφαλισθεί η συνεχής φοίτηση και η σχολική επιτυχία.
4. **Επιστημονικός συνεργάτης.** *"Overcoming Inequalities in the Labor Market: Can Educational Measures Strengthen the Agency and Resilience of Migrants, Refugees, and Their Descendants?"* (2019-2021). Στο πλαίσιο του προγράμματος διεξάγεται συγκριτική έρευνα στην Ελλάδα, στην Ελβετία και στη Γερμανία με θέμα την ανθεκτικότητα γηγενών, μεταναστών και προσφύγων μαθητών και στη

βάση χορήγησης υποτροφιών σε υποψήφιους διδάκτορες από το Ελβετικό Εθνικό Ίδρυμα Έρευνας (Swiss National Science Foundation).

5. **Επιστημονικός συνεργάτης.** Ευρωπαϊκό πρόγραμμα COSPIROM (Common Spaces for Integration of Roma), European Union's Rights, Equality and Citizenship Programme (2014 - 2020), διάρκεια 10/2018- 10/2020. Βασικός στόχος του προγράμματος είναι ο σχεδιασμός και η εφαρμογή καλών πρακτικών κοινωνικής ένταξης Ρομά, μέσω δημιουργίας χώρων επικοινωνίας και αλληλεπίδρασης Ρομά και μη Ρομά πολιτών.
6. **Επιστημονικός υπεύθυνος.** «Ένταξη και Εκπαίδευση των Παιδιών Ρομά» στην Περιφέρεια Θεσσαλίας, 2016-2019, χρηματοδότηση ΕΣΠΑ, MIS 5001369. Το Έργο αποτελεί συνέχεια αυτού της περιόδου 2010-2015 και έχει ως βασικούς στόχους τη μείωση της σχολικής διαρροής μαθητριών/μαθητών με ρόμικη καταγωγή, τη διασφάλιση της αποδοχής των ίδιων και των οικογενειών τους από το εκπαιδευτικό προσωπικό, την ευαισθητοποίηση των στελεχών εκπαίδευσης σε θέματα ένταξης κοινωνικά περιθωριοποιημένων ομάδων, την παροχή εξειδικευμένης στήριξης στις σχολικές μονάδες όπου φοιτούν οι παραπάνω μαθήτριες/μαθητές καθώς και την προσφορά δράσεων στήριξης της κοινωνικής συμμετοχής μαθητών και γονέων.
7. **Επιστημονικός υπεύθυνος.** «Εκπαίδευση των Παιδιών Ρομά στις Περιφέρειες Ηπείρου, Ιονίων Νήσων, Θεσσαλίας και Δυτικής Ελλάδας», 1.9.2010 έως 30.9.2015, χρηματοδότηση ΕΣΠΑ, MIS 304263. Βασικοί στόχοι του Έργου είναι η μείωση της σχολικής διαρροής μαθητριών/μαθητών με ρόμικη καταγωγή, η διασφάλιση της αποδοχής των ίδιων και των οικογενειών τους από το εκπαιδευτικό προσωπικό, η ευαισθητοποίηση των στελεχών εκπαίδευσης σε θέματα ένταξης κοινωνικά περιθωριοποιημένων ομάδων, η παροχή εξειδικευμένης στήριξης στις σχολικές μονάδες όπου φοιτούν οι παραπάνω μαθήτριες/μαθητές καθώς και η προσφορά δράσεων στήριξης της κοινωνικής συμμετοχής μαθητών και γονέων.
8. **Επιστημονικός υπεύθυνος.** Πρόσληψη και εφαρμογή του διαπολιτισμικού λόγου από εκπαιδευτικούς της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης» (2010-2012, χρηματοδότηση από την Επιτροπή Ερευνών του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας). Σκοπός της έρευνας είναι η διερεύνηση του τρόπου πρόσληψης του επίσημου διαπολιτισμικού λόγου, όπως αυτός εγγράφεται στα Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών και στα σχολικά εγχειρίδια, εκ μέρους των εκπαιδευτικών της Α/θμιας Εκπαίδευσης καθώς και η διερεύνηση των περιεχομένων και στόχων των διαπολιτισμικών εφαρμογών που οι ίδιοι επιχειρούν στο Δημοτικό Σχολείο.
9. **Επιστημονικός υπεύθυνος** του ευρωπαϊκού προγράμματος **IMAGO 2010** (www.imago2010.eu) στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας. Το πρόγραμμα εντάσσεται στο θεματικό πεδίο «Επιμόρφωση του Εκπαιδευτικού Προσωπικού των Σχολείων (Comenius Lifelong Learning Program) και στην υλοποίησή του συμμετείχαν τα Πανεπιστήμια Θεσσαλίας, Σόφιας (St. Kl. Ochridski University Sofia), Σάλτσμπουργκ (Uni Mozarteum) και Γκίσιεν (Justus-Liebig-Universität Giessen). Βασικός στόχος του προγράμματος ήταν έρευνα αναφορικά με τη σημασία του *εικονικού γραμματισμού* (Bildlitalität) στο Νηπιαγωγείο και στο Δημοτικό Σχολείο.

- 10. Επιστημονικός υπεύθυνος** του ερευνητικού προγράμματος «*Εθνοτικές προκαταλήψεις μαθητών Δημοτικού Σχολείου*» (2008-2009, χρηματοδότηση από την Επιτροπή Ερευνών του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας). Στόχος του προγράμματος είναι τη διερεύνηση των εθνοτικών προκαταλήψεων και των στάσεων επιπολιτισμού μαθητών του Δημοτικού Σχολείου, γηγενών και μεταναστών. Τα αποτελέσματα της έρευνας καταγράφηκαν αναλυτικά στην Τελική Έκθεση προς τον φορέα χρηματοδότησης και ανακοινώθηκαν στο European Conference on Educational Research 2010 "Education and Cultural Change". Μέρος αυτών παρουσιάζονται σε άρθρο που δημοσιεύθηκε στο περιοδικό Intercultural Education.
- 11. Επιστημονικός συνεργάτης** στο ερευνητικό πρόγραμμα Internationales Lernen - Jugend und Rassismus (Διεθνής Παιδεία – Νέοι και Ρατσισμός), 1991-1995, Universität Tübingen, Τμήμα Επιστήμης της Αγωγής. Στόχος του προγράμματος: Συγκριτική μελέτη των πολιτικών και κοινωνικών προσανατολισμών και προτύπων δράσης εφήβων και νέων, καθώς και η αξιολόγηση των διαδικασιών μάθησης στο πλαίσιο διεθνών συναντήσεων μεταξύ νέων από ευρωπαϊκές χώρες (Ελλάδα, Γερμανία, Ολλανδία, Λετονία και Κροατία).
- 12.** Επιστημονικός συνεργάτης στο Πρόγραμμα *Εκπαίδευση Παλιννοστούντων και Αλλοδαπών Μαθητών*, (1998, 2000-2001 και 2002-2004), Πανεπιστήμιο Αθηνών, Φιλοσοφική Σχολή, Κέντρο Διαπολιτισμικής Αγωγής. Στο πλαίσιο του προγράμματος υποστηρίχθηκαν επιλεγμένες από το Υπουργείο Παιδείας σχολικές μονάδες σε θέματα Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης, ψυχοκοινωνικής υποστήριξης αλλοδαπών μαθητών, σχέσεων οικογένειας - σχολείου και διδασκαλίας της ελληνικής γλώσσας ως δεύτερης γλώσσας.
- 13.** Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Τμήμα Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού, Πρόγραμμα Interreg II: *Μαθηματικά, μύθοι και μαθησιακές δυσκολίες – Μια διαπολιτισμική προσέγγιση*, 2000-2001. Συντονιστής: Καθ. Φ. Καλαβάσης.
Συμμετοχή στη διαμόρφωση του διαπολιτισμικού θεωρητικού πλαισίου του έργου και συγγραφής του σεναρίου για την παραγωγή του εκπαιδευτικού λογισμικού «Περσέας».

VI. ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗ-ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ

1. Διευθυντής του *Εργαστηρίου Εκπαίδευσης και Επικοινωνίας σε Πολυπολιτισμικά Περιβάλλοντα*, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας (2016 -).
2. Διευθυντής Σπουδών του ΠΜΣ «*Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης*», Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας (2015 -).
3. Αναπληρωτής Πρόεδρος του Τμήματος Γλωσσικών και Διαπολιτισμικών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας (2019 -).

4. Πρόεδρος του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας (ακαδημαϊκά έτη 2008-2010 και 2010-2012).
5. Μέλος της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας (2008-2012 και 2019 -)
6. Μέλος της ΠΓΣ του Τμήματος Γλωσσικών και Διαπολιτισμικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας (2019 έως σήμερα)
7. Πρόεδρος/Συντονιστής του Παραρτήματος της ΑΣΠΑΙΤΕ στο Βόλο (2015-2020)
8. Ιδρυματικός Υπεύθυνος του έργου Ηράκλειτος II στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας (2009 -2015).
9. Υπεύθυνος της Σχολικής Πρακτικής του Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας (2008-2012).
10. Μέλος της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας (2008-2013).
11. Μέλος της συντονιστικής επιτροπής του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών *Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, ΤΕΠΑΕΣ*, Πανεπιστήμιο Αιγαίου (2004-2006).
12. Μέλος της συντονιστικής επιτροπής του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών *Μοντέλα Σχεδιασμού και Ανάπτυξης Εκπαιδευτικών Μονάδων, ΤΕΠΑΕΣ*, Πανεπιστήμιο Αιγαίου (2005-2007).
13. Μέλος Επιτροπών του Διδασκαλείου «Κωνσταντίνος Καραθεοδωρή», ΤΕΠΑΕΣ, Πανεπιστήμιο Αιγαίου.

VII. ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΕΣ ΔΙΑΤΡΙΒΕΣ

➤ Επίβλεψη εκπόνησης διδακτορικών διατριβών

A. Έχουν ολοκληρωθεί:

1. Μανούσου, Χ.: *«Η Διαφορετικότητα στη σχολική τάξη: Διαπολιτισμική μάθηση στο περιβάλλον του γλωσσικού μαθήματος στο Δημοτικό Σχολείο».*
2. Νούλα, Ι.: *«Η κατασκευή της έννοιας του πολίτη στο πλαίσιο υφιστάμενων εκπαιδευτικών πρακτικών στο Δημοτικό Σχολείο»* (Υποτροφία Ηράκλειτος).
3. Πολύζος, Γ.: *Σχέσεις οικογένειας και σχολείου: αντιλήψεις των μεταναστών γονέων για την εμπλοκή τους στην υποστήριξη της βασικής εκπαίδευσης των παιδιών και διαπολιτισμική ετοιμότητα των εκπαιδευτικών της Α/θμιας εκπαίδευσης.*
4. Χουβάτη, Ρ.: *Ανάπτυξη της Ανθεκτικότητας μαθητριών και μαθητών 12 έως 16 ετών, από οικογένειες γηγενών και μεταναστών».*

B. Σε εξέλιξη

5. **Σακατζής, Δ.** *«Εκπαιδευτική Δικαιοσύνη: Η οπτική μαθητών και μαθητριών»*

➤ Μέλος τριμελών συμβουλευτικών επιτροπών των διδακτορικών διατριβών:

1. Καρούτζου, Γ.: *Διαθεματική διδασκαλία και πολυπολιτισμικά προγράμματα στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα*. Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Τμήμα Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού.
Υποστήριξη στις 2.6.2011
2. Κολτσίδα, Λ.: *Η Εξωτερική Πολιτιστική Πολιτική από τη σκοπιά της διαπολιτισμικότητας*. Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Τμήμα Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού.
Υποστήριξη στις 16.3.2011
3. Λόλακας, Σ.: *Σχολική ένταξη αλλοδαπών μαθητών. Συγκριτική μελέτη στάσεων επιπολιτισμού και αυτοεκτίμησης αλλοδαπών και γηγενών μαθητών*. Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Τμήμα Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού.
Υποστήριξη στις 7.12.2010
4. Μπελέση, Δ.: *Πολιτισμική ετερότητα και διαπολιτισμική μάθηση στο σχολείο. Μια πρόταση διαπολιτισμικής διδακτικής στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση*. Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Τμήμα Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού.
Υποστήριξη στις 19.11.2009
5. Δώσσας, Α.: *Η θέση του Ξένου στο Μύθο. Το Παράδειγμα της Αρχαίας Ελληνικής Μυθολογίας και οι Διαπολιτισμικές Προεκτάσεις*. Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Τμήμα Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού.
Υποστήριξη στις 4.4.2008

➤ **Μέλος επταμελών εξεταστικών επιτροπών των διδακτορικών διατριβών**

6. Ιερωνυμάκης, Ι. (2010). *Οικογένειες σε μεταναστευτικά περιβάλλοντα. Η περίπτωση των αλβανών οικογενειών στην Ελλάδα*. Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Κρήτης.
7. Μαλιγκούδη, Χρ. (2009). *Η γλωσσική εκπαίδευση των αλβανών μαθητών στην Ελλάδα. Κυβερνητικές πολιτικές και οικογενειακές πρακτικές*. Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Κρήτης
8. Κοντάκος, Π. (2009). *Το ευρωπαϊκό σύστημα αξιών στα αναλυτικά προγράμματα και στα σχολικά εγχειρίδια της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης*. Τμήμα Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού, Πανεπιστήμιο Αιγαίου.
9. Στόγιος, Ν. (2007). *Πορείες μάθησης δίγλωσσων μαθητών στο ελληνικό σχολείο. Ζητήματα γλώσσας και ταυτότητας*. Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης.
10. Κασσέρης, Μ. (2005): *Διερεύνηση της αυτοεκτίμησης παιδιών της ΣΤ' Δημοτικού σε οικογένειες μεταναστών Ποντιακής καταγωγής από την πρώην Σοβιετική Ένωση*.

Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Τμήμα Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού

11. Ζήκος, Δ. (2005). *Η ετερότητα στην τέχνη και η προσέγγισή της στο χώρο της διαπολιτισμικής αγωγής μέσω της διδακτικής των πλαστικών τεχνών*. Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών.
12. Σαββίδου, Σ. (2004). *Πολιτισμική πολυμορφία και εκπαιδευτικά χαρακτηριστικά των μαθητών στα νησιά Ρόδος-Κως: Μορφές σύγκλισης και αναπαραγωγής πολιτισμικών διαφοροποιήσεων στην Α/θμια Εκπαίδευση*. Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης

VII.I ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΔΙΑΤΡΙΒΕΣ

ΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ ΑΝΤΙΓΟΝΗ: Η συμβολή των Κέντρων Εκπαίδευσης Ενηλίκων στην Εκπαίδευση των αθίγγανων (Ρομά) του Νομού Καρδίτσας: προσέγγιση από τη σκοπιά των εκπαιδευομένων (2011)

ΔΑΛΙΑΝΗΣ ΘΡΑΣΥΒΟΥΛΟΣ: Διαπολιτισμική εκπαιδευτική πολιτική: Η εικόνα του "άλλου" στα σχολικά εγχειρίδια γλώσσας του Γυμνασίου (2011)

ΜΙΧΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ: Απόψεις και Στάσεις Διευθυντών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης για το Σύγχρονο Ελληνικό Διαπολιτισμικό Σχολείο (2012)

ΖΑΧΟΥ ΕΛΕΝΗ: Αντιλήψεις και προσδοκίες γονέων Ρομά για τη δίγλωσση εκπαίδευση (2012)

ΑΣΔΕΡΑΚΗ ΚΑΣΤΟΡΙΑ: Διαπολιτισμική ανάπτυξη του σχολείου. Μελέτη περίπτωσης Δημοτικού σχολείου με Ρομά μαθητές (2012).

ΣΑΚΑΤΖΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ: Πολυπολιτισμικές συγκρούσεις στη σχολική κοινότητα την περίοδο της οικονομικής κρίσης (2013)

ΤΣΕΑ ΛΕΛΟΥΔΑ: "Σο σι μάνκε ο σκολίος;" "Τι είναι για εμένα το σχολείο;" Προσδοκίες γονέων Ρομά από τη σχολική εκπαίδευση (2014)

ΚΑΡΑΜΟΥΣΑ ΜΑΓΔΑΛΗΝΗ: Ο ρόλος της ηγεσίας στη δημιουργία διαπολιτισμικού κλίματος στο σχολείο (2014)

ΔΙΒΑΝΗ ΕΛΕΝΗ: Ο ρόλος του διευθυντή σχολικής μονάδας στην αντιμετώπιση της σχολικής διαρροής των μαθητών Ρομά. (2016)

ΛΑΝΑΡΑ ΜΑΡΙΑ: Διαπολιτισμικότητα - Σχολικό Κλίμα (2016)

ΚΟΣΜΑΝΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ: Διαπολιτισμική ανάπτυξη του σχολείου: Σχεδιασμός, εφαρμογή και αξιολόγηση μιας διδακτικής παρέμβασης με άξονα την πολυπολιτισμική μουσική (2016)

ΚΑΡΑΜΑΝΟΥ ΟΛΓΑ: Διαπολιτισμική ανάπτυξη του σχολείου από τη σκοπιά του υποκειμένου. Μια εμπειρική μελέτη εκπαιδευτικών προσδοκιών μεταναστών γονέων (2017)

ΛΕΤΣΙΟΥ ΜΑΡΙΑ: Παιδαγωγική ανάπτυξη σε διαπολιτισμικό νηπιαγωγείο. Πρακτικές γραμματισμού σε Ρομά μαθητές του νηπιαγωγείου: Έρευνα δράση (2018)

ΠΟΥΛΙΟΥ ΑΡΙΣΤΕΑ: Διαπολιτισμική ανάπτυξη σχολικών μονάδων. Εμπειρίες και πρακτικές στελεχών εκπαίδευσης (2018)

ΓΑΤΣΟΥΝΙΑ ΙΩΑΝΝΑ: Ο ρόλος της ηγεσίας στην προώθηση της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης (2018)

ΜΕΛΛΗ ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ: Η πράξη της Διαπολιτισμικής Ηγεσίας από τη σκοπιά διευθυντών σχολικών μονάδων. Μοντέλα Ηγεσίας - Αποτελεσματική Διοίκηση, Επικοινωνία και Λήψη Αποφάσεων (2018)

ΚΑΡΑΤΣΙΚΗ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ: Εκπαιδευτική Δικαιοσύνη στο σύγχρονο σχολείο του 21ου αιώνα: στάσεις, δυνατότητες, δυσκολίες από την πλευρά της εκπαιδευτικής ηγεσίας (2019)

ΚΑΤΣΑΡΙΔΟΥ ΜΑΡΙΑ: Ο ρόλος του σχολικού ηγέτη στην μείωση των κοινωνικών ανισοτήτων (2019)

ΝΑΣΙΚΑ ΤΟΝΑ-ΦΩΤΕΙΝΗ: Πολυπολιτισμικό σχολείο και διαχείριση της ετερότητας υπό το πρίσμα/την οπτική της εκπαιδευτικής διοίκησης (2020)

ΑΝΔΡΕΟΠΟΥΛΟΥ ΜΑΡΙΑ-ΑΘΑΝΑΣΙΑ: Αλληλεπίδραση σχολικού κλίματος τάξης και διδακτικών δεξιοτήτων εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης του Δήμου Λαμιέων (2020)

ΤΣΙΟΤΣΟΣ ΠΕΤΡΟΣ: Συγκριτική ανάλυση των curricula (αναλυτικών προγραμμάτων σπουδών) για τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας στα σχολεία της Νέας Νότιας Ουαλίας στην Αυστραλία και στα σχολεία της Βαυαρίας στη Γερμανία. Πορίσματα για τη διαπολιτισμική ανάπτυξη των σχολείων (2020)

ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ: Διαμορφώνοντας μια σχολική κουλτούρα αναγνώρισης-αντιλήψεις και πρακτικές εκπαιδευτικών Α΄θμιας Εκπαίδευσης (2020)

ΚΟΥΖΟΥΠΗ ΑΦΡΟΔΙΤΗ Σχολείο και ετερότητα. Αντιλήψεις- δράσεις διευθυντών για την αποδυνάμωση σχολικών ανισοτήτων (2021)

ΠΑΠΑΔΑΚΗ ΓΡΗΓΟΡΙΑ (2021) Η οργάνωση της διδασκαλίας των προσφύγων στα σχολεία Α/βάθμιας Εκπαίδευσης του Νομού Δωδεκανήσου

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ ΜΑΡΙΑ: Μοντέλα ηγεσίας Ελλήνων διευθυντών και προσέγγιση της πολυπολιτισμικότητας στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση (2021)

ΦΛΩΡΑΤΟΥ ΜΑΡΙΑ: Επαγγελματική Ανάπτυξη και Επαγγελματική Ταυτότητα των εκπαιδευτικών στα πολυπολιτισμικά σχολεία (2021)

ΧΑΜΠΕΡΗ ΙΩΑΝΝΑ: Πολυπολιτισμική Εκπαίδευση στο Νηπιαγωγείο: Διαπολιτισμική αγωγή & διδακτικές πρακτικές των Νηπιαγωγών σχετικά με τη διαμόρφωση διαπολιτισμικής διδασκαλίας (2022)

ΚΑΝΙΣΤΡΑ ΚΑΛΛΙΟΠΗ-ΜΑΡΙΑ: Λόγος και πρακτικές εκπαιδευτικών για τη διαπολιτισμική διδασκαλία και μάθηση (2022)

ΣΒΑΡΝΑ ΕΙΡΗΝΗ: Εκπαιδευτικές ανάγκες των μεταναστών μαθητών – Αντιλήψεις και διαπολιτισμική ικανότητα εκπαιδευτικών (2022)

ΧΑΡΙΤΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ: Εκπαίδευση παιδιών Ρόμα - Η σημασία των εμπειριών αναγνώρισης στην οικογένεια και στο σχολικό περιβάλλον για τη σχολική επιτυχία (2022)

ΔΕΡΜΑΤΑ ΦΩΤΕΙΝΗ: Αντιλήψεις, Στάσεις και Πρακτικές εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης σε ζητήματα διαφορετικότητας στη σχολική τάξη (2022)

ΚΑΤΣΩΝΗ ΜΑΡΙΑ-ΣΩΤΗΡΙΑ: Εμπειρική μελέτη που αφορά τον ρόλο του εκπαιδευτικού στη διαχείριση ευάλωτων κοινωνικών ομάδων Ρομά (2023)

ΠΟΥΛΙΟΠΟΥΛΟΥ ΟΛΥΜΠΙΑ Η συμμετοχή των Ρομά μαθητών και μαθητριών στην τηλεεκπαίδευση κατά την περίοδο της πανδημίας - μια εμπειρική έρευνα με εκπαιδευτικούς Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (2023)

ΜΑΝΗ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ: Επαγγελματική ανάπτυξη εκπαιδευτικών: μελέτη περίπτωσης εκπαιδευτικών σε πολυπολιτισμικά σχολεία (2023)

VIII. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ

1. Επιστημονική επιτροπή του ΙΣΤ΄ Διεθνούς Συνεδρίου με θέμα: «Το σχολείο στη δημοκρατία, η δημοκρατία στο σχολείο», 29-30 Νοεμβρίου και 1 Δεκεμβρίου 2019, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Βόλος.
2. Επιστημονική επιτροπή 11ου Πανελλήνιου Συνεδρίου με θέμα: «Βασική και συνεχιζόμενη εκπαίδευση των εκπαιδευτικών σε ένα σύνθετο και μεταβαλλόμενο περιβάλλον», 23-25 Νοεμβρίου 2018, Πανεπιστήμιο Πατρών, Πάτρα.
3. Οργανωτική επιτροπή της ημερίδας «Διδακτικές Πρακτικές και Διδακτικός Αναστοχασμός», ΠΤΔΕ Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, Ιούνιος 2011.
4. Οργανωτική επιτροπή της ημερίδας 'Σύγχρονες προσεγγίσεις στη διδασκαλία και τη μάθηση: Διαφοροποίηση της διδασκαλίας, ΠΤΔΕ Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, Φεβρουάριος 2011.
5. Επιστημονική Επιτροπή 11^{ου} Συνεδρίου Μετανάστευση και τα Ελληνικά ως Δεύτερη ή Ξένη Γλώσσα, Πανεπιστήμιο Πατρών, Πάτρα 11-13 Ιουνίου 2008.
6. Επιστημονική και Οργανωτική Επιτροπή ΙΑ΄ Διεθνούς Συνεδρίου της Παιδαγωγικής Εταιρείας της Ελλάδος με θέμα: *Το Σχολείο στην Κοινωνία της Πληροφορίας και της Πολυπολιτισμικότητας*. Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Ρόδος 21-23 Οκτωβρίου 2005.
7. Επιστημονική Επιτροπή Κριτών 8^{ου} Διεθνούς Συνεδρίου *Διαπολιτισμική Εκπαίδευση – Ελληνικά ως Δεύτερη ή Ξένη Γλώσσα*. Πανεπιστήμιο Πατρών, Κέντρο Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης, 8-10 Ιουλίου 2004.

8. Επιστημονική Επιτροπή Κριτών 7^{ου} Διεθνούς Συνεδρίου με θέμα: *Διαπολιτισμική Εκπαίδευση – Ελληνικά ως Δεύτερη ή Ξένη Γλώσσα*. Πανεπιστήμιο Πατρών, Κέντρο Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης, 18-20 Ιουνίου 2004.
9. Επιστημονική και Οργανωτική Επιτροπή Ημερίδας – με διεθνή συμμετοχή – με θέμα: *Εκπαίδευση στην Πολυπολιτισμική Κοινωνία*. Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Ρόδος, 1 Ιουνίου 2004.
10. Οργανωτική Επιτροπή Ημερίδας - με διεθνή συμμετοχή - με θέμα: *Κατανοώντας τη Φιλοσοφία της Παιδείας* (Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Ρόδος 10 Νοεμβρίου 2003.
11. Οργανωτική Επιτροπή Πανελληνίου Συνεδρίου Ψυχολογικής Έρευνας με θέμα: *Παλιό Κρασί σε καινούριο βαρέλι*. Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Ρόδος 14-21 Μαΐου 2003.
12. Επιστημονική και Οργανωτική Επιτροπή Δημερίδας – με διεθνή συμμετοχή – με θέμα: *Ανθρώπινα Δικαιώματα, Πολιτισμικός Πλουραλισμός και Εκπαίδευση στην Ευρώπη*. Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Ρόδος 31/10-1/11 2002.
13. Επιστημονική Επιτροπή 3^{ης} Διεθνούς Συνδιάσκεψης για το *Θέατρο στην Εκπαίδευση*, Αθήνα 24-26 Ιανουαρίου 2003.
14. Επιστημονική και Οργανωτική Επιτροπή Δημερίδας με θέμα: *Επιμόρφωση Δασκάλων*. Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Ρόδος 26-27 Σεπτεμβρίου 2003.

IX. ΜΕΛΟΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ και ΕΝΩΣΕΩΝ

1. Ελληνική Παιδαγωγική Εταιρία.
2. Ελληνική Επιστημονική Εταιρεία Ιστορικών της Εκπαίδευσης.
3. Deutsche Gesellschaft für Erziehungswissenschaft.
4. SIETAR - Deutschland (Society for Intercultural Education, Training and Research).
5. IAIE – International Association for Intercultural Education

X. ΕΡΓΟΓΡΑΦΙΑ

A. Βιβλία

1. L. Duncker & Χ Γκόβαρης (2020). Φιλοσοφώντας με παιδιά: Θεωρητικές προσεγγίσεις και εφαρμογές. Αθήνα: Διάδραση.
2. Χ. Γκόβαρης (Επιμ.) (2013). *Διδασκαλία και μάθηση στο Διαπολιτισμικό Σχολείο*. Αθήνα: Gutenberg.
3. C. Govaris, Ch. & S. Kaldi (Ed.) (2010). *The educational challenge of cultural diversity in the international context*. Muenster, New York: Waxmann Verlag.

4. Χ. Γκόβαρης (Επιμ.) (2009). *Κείμενα για τη διδασκαλία και τη μάθηση στο πολυπολιτισμικό σχολείο*. Αθήνα: Ατραπός
5. Χ. Γκόβαρης & Ι. Ρουσσάκης (2008). *Ευρωπαϊκή Ένωση. Πολιτικές στην Εκπαίδευση*. Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Αθήνα: Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.
6. Χ. Γκόβαρης, Ε. Θεοδωροπούλου, & Α. Κοντάκος, Α., (Επιμ.) (2006). *Η Παιδαγωγική Πρόκληση της Πολυπολιτισμικότητας. Ζητήματα Θεωρίας και πράξης της Διαπολιτισμικής Παιδαγωγικής*. Αθήνα: Ατραπός.
7. Χ. Γκόβαρης, Κ. Βρατσάλης. & Μ. Καμπουροπούλου (Επιμ.) (2004). *Επιστήμη και Τέχνη*. Αθήνα: Ατραπός.
8. Χ. Γκόβαρης. (2004). *Εισαγωγή στη Διαπολιτισμική Εκπαίδευση*. Αθήνα: Ατραπός (1η έκδοση 2001).
9. Σκούρτου, Ε., Βρατσάλης, Κ. & Γκόβαρης, Χ. (2004). *Μετανάστευση στην Ελλάδα και Εκπαίδευση. Αποτίμηση της υπάρχουσας κατάστασης – Προκλήσεις και προοπτικές βελτίωσης*. ΙΜΕΠΟ, Αθήνα (105 σελ.) (Εμπειρογνωμοσύνη κατ' εντολή και με πόρους του Ινστιτούτου Μεταναστευτικής Πολιτικής μετά από δημόσια προκήρυξη).
10. Μ. Καϊλα, Ν. Πολεμικός, Α. Κοντάκος & Χ. Γκόβαρης (Επιμ.) (2002). *Σύγχρονοι Παιδαγωγικοί Προβληματισμοί*. Αθήνα: Ατραπός.
11. C. Govaris (1996). *Subjektive Entwicklungsprozesse griechischer Migrantenjugendlicher in Deutschland. Eine empirische Studie über Orientierungs- bzw. Handlungsformen und ihre subjektive Begründungen*. Dissertation, Universität Tübingen (Διδακτορική διατριβή).

B. ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΜΕΤΑΦΡΑΣΜΕΝΟΥ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ (βιβλίων)

1. Duncker, L. (2010). *Θεωρία του Δημοτικού Σχολείου*. Επιμέλεια – Εισαγωγή Χ. Γκόβαρης και Γ. Πυργιωτάκης. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.
2. Allufi-Pentini (2005), *Διαπολιτισμικό Εργαστήριο. Υποδοχή, επικοινωνία και αλληλεπίδραση σε πολυπολιτισμικό εκπαιδευτικό περιβάλλον*. Επιμέλεια-Εισαγωγή Χρήστος Γκόβαρης. Αθήνα: Ατραπός.

Γ. ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

1. George Fragoulis, Ioanna Giannakopoulou, Magdalini Kolokitha & Christos Govaris (2025): Roma people voices and educational experiences in Greece: acts of resistance and compliance through generations, *Diaspora, Indigenous, and Minority Education*, DOI: 10.1080/15595692.2025.2458007
2. Γκόβαρης Χ. (2024). Διαπολιτισμική Εκπαίδευση – Σκέψεις και κριτικές επισημάνσεις για το «αντικείμενο» της αναγνώρισης. *Παιδαγωγικά Ρεύματα στο Αιγαίο*, 13(1). <https://doi.org/10.12681/revmata.37706>
3. Govaris, C., Komi, N. & Kaldi, S. (2024). Intercultural communication and competence: practices at the education level. In *Παιδαγωγικός Λόγος* (υπό έκδοση)

4. Ventista, O.M., Kaldi, S., Kolokitha, M., **Govaris, C.** and Brown, C. (2024), "Professional learning networks: a descriptive phenomenological study with primary school teachers in Greece", *Quality Education for All*, <https://doi.org/10.1108/QEA-12-2023-0020>
5. Kassis, W., Dueggeli, A., **Govaris, C.**, Kassis, M., Dittmar, M., Aksoy, D., Favre, C. (2024). Longitudinal Negotiation, Navigation Processes, and School Success in High School: A Two-Wave Latent Transition Approach. *Adversity and Resilience Science*. <https://doi.org/10.1007/s42844-024-00126-3>
6. Kassis W, Vasiou A, **Govaris C.**, Favre C, Aksoy D, Graf U. (2024). Social and Individual Factors Predicting Students' Resilience: A Multigroup Structural Equation Model. *Education Sciences*. 14(1):15. <https://doi.org/10.3390/educsci14010015>
7. Kassis, W., Vasiou, A., **Govaris, C.**, Rietz, C., & Graf, U. (2023). Individual and social predictors of Greek early adolescents' self-determination: A longitudinal structural equation analysis. *Psychology: The Journal of the Hellenic Psychological Society*, 28(2), 176–194. https://doi.org/10.12681/psy_hps.31471
8. C. Janousch , F. Anyan , W. Kassis , R. Morote , O. Hjemdal , P. Sidler , U. Graf , C. Rietz , R. Chouvati, **C. Govaris** (2022), Resilience profiles across context: A latent profile analysis in a German, Greek, and Swiss sample of adolescents **PLOS ONE** <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0263089>
9. Sidler, P., Baysu, G., Kassis, W., Janousch, C., Chouvati, R., **Govaris, C.**, Graff U. & Rietz, C. Minority and Majority Adolescents' Attitudes toward Mutual Acculturation and its Association with Psychological Adjustment. *J Youth Adolescence* (2022). <https://doi-org.proxy.eap.gr/10.1007/s10964-022-01604-6>
10. Kassis, W., **Govaris, C.**, Chouvati, R., Sidler, P., Janousch, C. & Ertanis, B. (2021). Identification and comparison of school well-being patterns of migrant and native lower secondary-school students in Greece and Switzerland: A multigroup latent profile analysis approach. *International Journal of Educational Research* Volume 110, <https://doi.org/10.1016/j.ijer.2021.101863>
11. **Govaris, C.**; Kassis, W.; Sakatzis, D.; Sarafidou, J.-O.; Chouvati, R. Recognitive Justice and Educational Inequalities: An Intersectional Approach Involving Secondary Grade School Students in Greece. *Educ. Sci.* **2021**, *11*, 461. <https://doi.org/10.3390/educsci11090461>
12. Γκόβαρης, Χ. & Μαρκαντώνη, Σ. (2019). Παιδαγωγικές πρακτικές και περιθωριοποίηση Ρομά μαθητριών/μαθητών. Ευρήματα εθνογραφικής έρευνας σε Δημοτικά σχολεία. *Νέα Παιδεία*, τ. 171. Ειδικό αφιέρωμα στην Διαπολιτισμική Εκπαίδευση: Εκπαίδευση των παιδιών Ρομά, Α' μέρος.
13. Noula, I. & **Govaris, C.** (2018). Neoliberalism and pedagogical practices of alienation: a case study research on the integrated curriculum in greek primary education. *British Journal of Educational Studies*, 66 (2): 203-224. (<http://dx.doi.org/10.1080/00071005.2017.1314446>)
14. Kaldi, S., **Govaris, C.** & Filippatou, D. (2018). Teachers' views about pupil diversity in the primary school classroom. *Compare: A Journal of Comparative and International Education*, 48 (1): 2-20. (<http://dx.doi.org/10.1080/03057925.2017.1281101>).

15. Noula, I., Cowan, S., & **Govaris, C.** (2015). Democratic Governance for Inclusion: a Case Study of a Greek Primary School Welcoming Roma Pupils. *British Journal of Educational Studies*, 63 (1): 47-66.
16. Γκόβαρης, Χ. & Μανούσου, Χ. (2015). Διδασκαλία για τη συμπερίληψη του «άλλου – Εμπειρίες και αποτελέσματα από την εφαρμογή μιας διαπολιτισμικής έρευνας δράσης σε Δημοτικό Σχολείο. Στο *Επιστήμες της Αγωγής*, Θεματικό τεύχος 2015, 10-34.
17. **Govaris, C.**, Kaldi, S., Papadopoulos, A. (2013). School acculturation in the Greek primary school: a comparative study between students with immigrant background and native students. *Diaspora, Indigenous and Minority Education*, 7(3): 131-148.
18. Sarafidou, J., **Govaris, C.** & Loumakou, M. (2013). Blatant and Subtle Prejudice among Primary School Children in Greece. *Intercultural Education*, 24(3):264-276.
19. Γκανά, Ε. Σταθοπούλου, Χ., Γκόβαρης, Χ. (2013). Προσχολική Εκπαίδευση και Ρομά μαθητές: διαμορφώνοντας πολιτισμικά σχετική διδασκαλία. *Επιστήμες Αγωγής*, Θεματικό Τεύχος 2012 (επιμέλεια Π. Καλογιαννάκη-Κ. Καρράς), 159-174.
20. Zmas, A., Govaris, C. (2011), "Entspannter Verlierer"? Die griechische Auseinandersetzung mit PISA. *Pädagogische Rundschau*, 65, 25-32.
21. Kaldi, S., Filippatou, D. & Govaris, C. (2011). Project-based learning in primary schools: effects on pupils' learning and attitudes. *Education 3-13: International Journal of Primary, Elementary and Early Years Education* 39(1), 35-47.
22. Γκόβαρης, Χ., Σαραφίδου, Ε. & Πολύζος, Γ. (2011). Μετανάστες γονείς και σχολείο – Εμπειρική έρευνα για τις εμπειρίες και τις αντιλήψεις τους για τη γονεϊκή εμπλοκή. *Επιστήμες της Αγωγής*, 2, 99-110.
23. Γκόβαρης, Χ., Μπατσούτα Μ. (2011). Αντιλήψεις Νηπιαγωγών για τη Μετάβαση Νηπίων από το Νηπιαγωγείο στο Δημοτικό Σχολείο. *Επιστήμες της Αγωγής*, Θεματικό Τεύχος 2011, 125.-138.
24. Govaris, C. (2010). Interkulturalität in den Sprachbüchern der griechischen Volksschule. *Tertium Comparationis, Journal für International und Interkulturell Vergleichende Erziehungswissenschaft*, 16(2): 249-263.
25. Γκόβαρης, Χ. & Καλδή Σ. (2009). Μαθητές με μεταναστευτικό υπόβαθρο στις έρευνες PISA: Ενδείξεις για τους παράγοντες που ευνοούν τις σχολικές τους επιδόσεις. *Συγκριτική και Διεθνής Εκπαιδευτική Επιθεώρηση*, 11-12, 15-32.
26. Govaris, C., Antwniadou, A., (2005). Children of Immigrants in the Greek Kindergarten: Teachers' Perceptions for the Pedagogic Management of Cultural Differences. *International Journal of the Humanities*, 3(1): 113-118.
27. Govaris, C., Antwniadou, A., (2005). History in the Greek Multicultural School: The Example of Textbooks in the Lyceum. In: *International Journal of Learning*, Vol. 12(2): 107-114.
28. Γκόβαρης, Χ., Νιώτη, Ν., Σταμάτης, Π., (2004). Προκαταλήψεις και στερεότυπα στο πολυπολιτισμικό νηπιαγωγείο. Θέσεις για την αποδυνάμωσή τους από της σκοπιά της Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης. *Παιδαγωγικός Λόγος*, 7-18.

29. Van Dick, R., Govaris, C., Wagner, U. & Kodakos, A., (2003). Der Umgang von Lehrerinnen und Lehrern mit interkulturellen Problemsituationen: Eine Untersuchung an griechischen und deutschen Lehrkräften. *Psychologie in Erziehung und Unterricht*, 50(4): 342-352.
30. Govaris, C., Kaplanoglou, M., Skourtou, E., Vratsalis, K., (2003). The Construction of the Substantialist Obstacle in Education Through Promoting the “Substance” of Culture. *International Journal of Learning*, 10: 1219-1230.
31. Govaris, C., Kodakos, A., (2003) Multikulturelle Gesellschaft und Interkulturelle Erziehung: Orientierungen griechischer Volksschullehrerinnen und Volksschullehrer-Ergebnisse einer explorativen Studie. *Tertium Comparationis, Journal für International und Interkulturell Vergleichende Erziehungswissenschaft*, 2, 124 –138.
32. Govaris, C., Xanthakou, J. & Fokiali, P. (2003). Intercultural Education: Constructing Relationships of Recognition in the Multi-cultural School Context. *International Journal of the Humanities*, 1, 1272-1278.
33. Kaldi, S., Kodakos, A. & Govaris, C. (2002). Primary School Pupils’ Cognitive Mapping about Europe: An Exploratory Cross-Cultural and Educational Study. Education-line, <http://www.leeds.ac.uk/educol/documents>, 1-17.
34. Γκόβαρης, Χ., Ανδρεαδάκης, Ν. (2002). Στάσεις Επιπολιτισμού Εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης. *Επιστήμες της Αγωγής*, Θεματικό Τεύχος 2002: Διαπολιτισμική Παιδαγωγική στην Ελλάδα, Πρακτικά Ζητήματα και Θεωρητικά Ζητούμενα, 45-56.
35. Χ. Γκόβαρης, (2002). Διαπολιτισμική Εκπαίδευση στο Νηπιαγωγείο. *Διαπολιτισμική Εκπαίδευση*, 2, 30-36.
36. Χ. Γκόβαρης, (2002). Συνεργασία μεταξύ εκπαιδευτικών και αλλοδαπών γονιών στο περιβάλλον του πολυπολιτισμικού νηπιαγωγείου. *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο*, 26, 18-25
37. Χ. Γκόβαρης, (2000). Διαπολιτισμική Εκπαίδευση και το δίλημμα των “πολιτισμικών διαφορών”. *Παιδαγωγικός Λόγος*, 3, 23-30.

Δ. ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΣΕ ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΥΣ ΤΟΜΟΥΣ

1. Χρήστος Γκόβαρης (2024) Η παιδαγωγική σχέση ως προϋπόθεση μιας επιτυχημένης σχολικής μετάβασης στο διαπολιτισμικό σχολείο – Παρατηρήσεις και θέσεις από την οπτική της Αναγνωρισιακής Δικαιοσύνης. Στο Κοντάκος, Α. & Καλαβάσης, Φ. (2023). *Θέματα Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού*. Αθήνα: Διάδραση (251-265).
2. Kaldi, S., Xafakos, E., Lazaridou, A., Stavropoulos, V., Chatzi, M., Tzika, V., Stavrianoudaki, A., Vassiou, A., Govaris, C., Tasios, A., Tekos, G. & Chaniotakis, N. (2024). Home-studying: Greek student-teachers' views about remote online teaching and learning in higher education during the COVID-19 pandemic. In R. Kane, J. Mena & C. Craig (Eds) *A Pedagogical View of the COVID-19 Pandemic. International Perspectives, Experiences, and Analysis* (pp. 133-150). Brill.

3. Vassiou, A., Xafakos, E., Stavropoulos, V., Chatzi, M., Govaris, C., Lazaridou, A., Tzika, V., Stavrianoudaki, A., Tasios, A., Tekos, G. & Kaldi, S. (2024). Taking parents' perspective: Greek Parents' views about online teaching and learning during the COVID-19 pandemic. In R. Kane, J. Mena & C. Craig (Eds) *A Pedagogical View of the COVID-19 Pandemic. International Perspectives, Experiences, and Analysis* (pp. 28-47). Brill.
4. Χρήστος Γκόβαρης (2024). Η αναγνώριση των πολιτισμικών διαφορών στο σχολείο ως ζήτημα κοινωνικής δικαιοσύνης – Κριτικές επισημάνσεις, θέσεις και προτάσεις από τη σκοπιά της αναγνωρισιακής δικαιοσύνης. Στο Χρήστος Παρθένης, Λαμπρίνα Γιώτη, Τατιάνα Κατωπόδη (Επιμ.). *Διά βίου εκπαίδευση και επιμόρφωση εκπαιδευτικών στις σύγχρονες πολυπολιτισμικές κοινωνίες Θεωρητικές προσεγγίσεις, δράσεις και πρακτικές της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης*. Αθήνα: Gutenberg.
5. Γεώργιος Φρακούλης & Χρήστος Γκόβαρης (2024) Η σημασία των εκπαιδευτικών βιογραφιών για την ενδυνάμωση των σχέσεων σχολείου-οικογένειας, με έμφαση στις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες. Στο Στο Χρήστος Παρθένης, Λαμπρίνα Γιώτη, Τατιάνα Κατωπόδη (Επιμ.). *Διά βίου εκπαίδευση και επιμόρφωση εκπαιδευτικών στις σύγχρονες πολυπολιτισμικές κοινωνίες Θεωρητικές προσεγγίσεις, δράσεις και πρακτικές της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης*. Αθήνα: Gutenberg.
6. Tzika, V., Kaldi, S., Govaris, C. & Koutrouba, K. (2023). Communication and Collaboration as Life-long Learning Skills. Students' Perspectives. In Chiou, V., Geunis, L., Holz, O., Nesrin Oruç Ertürk, Justyna Ratkowska-Pasikowska, Fiona Shelton (Editor) *Contemporary Challenges in Education* (pp. 366-377). Waxmann.
7. Stavrianoudaki, A., Govaris, C., Magos, K., Gana, E., Kaldi, S. and Stahopoulou, C. (2023). The Disclosure of Roma Pupils' Learning Experiences via Future Literacy Approaches: The Case of a Supportive Education Program in the Region of Thessaly in Greece. In Craig, C.J., Mena, J. and Kane, R.G. (Ed.) *Approaches to Teaching and Teacher Education (Advances in Research on Teaching, Vol. 43)*, Emerald Publishing Limited, Leeds, pp. 199-216. <https://doi.org/10.1108/S1479-368720230000043020>
8. V. Tzika, S. Kaldi, E. Vassilaki & C. Govaris (2020). Student Voice in teaching writing. In: D. R. Andron & G. Gruber (Eds.) *Education Beyond Crisis Challenges and Directions in a Multicultural World* (pp.32-47). Brill/Sense.
9. S. Obradović-Ratković, V. Woloshyn, K-L. Winters, S. Esser, N. Ahmed, C. Govaris, S. Kaldi, C. D. Afrikaner & F. Doyran (2020). Educating Refugee Students: Global Perspectives and Priorities. In: D. R. Andron & G. Gruber (Eds.) *Education Beyond Crisis Challenges and Directions in a Multicultural World* (pp.193-216). Brill/Sense.
10. Gana, E., Stathopoulou, C. & Govaris, C. (2020). Expanded Pedagogical Spaces: Enhancing Roma Students' Involvement in School. In: Eleni Skourtou / Vasilisa Kourtis-Kazoullis / Themistoklis Aravossitas / Peter Pericles Trifonas (Ed.). *Language Diversity in Greece. Local Challenges with International Implications* (169-182). Springer.
11. Χ. Γκόβαρης (2019). Διαπολιτισμική διδασκαλία και μάθηση στο σχολείο - Προβληματισμοί, θέσεις και προτάσεις. Στο: Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής (Επιμ.). *Οδηγός Εκπαιδευτικού ανά Βαθμίδα Εκπαίδευσης για την Εκπαιδευτική*

- Ένταξη Παιδιών Προσφύγων. Γ΄ Τόμος Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση - Γυμνάσιο (5-18). Αθήνα.
12. Χ. Γκόβαρης (2017). Εκπαιδευτική δικαιοσύνη και ανάπτυξη της ηθικής αυτονομίας του μαθητή. Παιδαγωγικοί προβληματισμοί με αφορμή την μιμηταλιστική εκδοχή εκπαιδευτικής ισότητας στο PISA. Στο Α. Κοντάκος, Φρ. Καλαβάσης (Επιμ.) *Θέματα Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού, τ. 9, Η σχολική μονάδα ως ευφυής, υβριδική και ηθική οντότητα* (69-83). Αθήνα: Διάδραση.
  13. Γκόβαρης & Σ. Καλδή (2017). Οικοδομώντας την ικανότητα διαπολιτισμικής επικοινωνίας στο σχολείο: Σκέψεις για την αξιοποίηση του διδακτικού σχεδίου "φιλοσοφώντας με παιδιά". Στο Α. Κοντάκος & Π. Σταμάτης (Επιμ.) *Θεωρίες και μοντέλα επικοινωνίας στην εκπαίδευση* (369-384). Αθήνα: Διάδραση.
  14. Χ. Γκόβαρης, (2015) Διαπολιτισμική μάθηση στα ΔΕΠΠΣ/ΑΠΣ του Δημοτικού Σχολείου: Κριτικές επισημάνσεις. Στο: Ανδρουλάκης, Γ. (επιμ.) *Γλωσσική Παιδεία-35 μελέτες αφιερωμένες στον Καθηγητή Ναπολέοντα Μήτση* (413-426). Αθήνα: Gutenberg.
  15. Χ. Γκόβαρης & Κολτσιδά, Λ-Μ. (2014). Επικοινωνιακές προκλήσεις μιας διαπολιτισμικής συνάντησης: Τουρισμός. Στο: Klinzing, H., Πολεμικός, Ν., Κοντάκος, Α. & Σταμάτης Π. (Επιμ.) *Μη Λεκτική Επικοινωνία στην Εκπαίδευση: Θεωρία και Πράξη* (199-218). Αθήνα: Διάδραση.
  16. Βαλαή, Φ., Γκανά, Ε., Σταθοπούλου, Χ. & Γκόβαρης, Χ. (2013). «Θέλουν να τα πάρουμε και να χαλάνε»: Μαθητές Ρομά και μη Ρομά Νηπιαγωγείου καλλιεργούν την κριτική επίγνωση με το διαφημιστικό λόγο (discourse) ως κύριο εργαλείο. Στο: Φλουρής, Γ., Μηλίγκου, Ε., Παρθένης, Χρ. & Γιώτη, Λ. (Επιμ.) (2013). *Δια Βίου Εκπαίδευση και Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών υπό το πρίσμα της Διαπολιτισμικής Οπτικής: Σύζευξη Θεωρητικών και Εμπειρικών προσεγγίσεων* (375-384). Αθήνα: ΚΕΔΑ, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.
  17. Χ. Γκόβαρης (2013). Διαπολιτισμική παιδαγωγική. Σκέψεις και θέσεις από τη σκοπιά της Θεωρίας της Παιδείας (Bildungstheorie). Στο: Γκόβαρης, Χρ. (Επιμ.). *Διδασκαλία και μάθηση στο Διαπολιτισμικό Σχολείο* (17-30). Αθήνα: Gutenberg.
  18. C. Govaris & S. Kaldi (2012). Project-based learning to enhance recognition and acceptance of cultural diversity in the elementary school. In: T. Geisen & Z. Bekerman (Eds.). *International Handbook of Migration, Minorities, and Education – Understanding Cultural and Social Differences in Processes of Learning* (403-418). London, New York: Springer.
  19. Χ. Γκόβαρης & Μπατσούτα, Μ. (2012). Η μετάβαση από το Νηπιαγωγείο στο Δημοτικό Σχολείο. Αντιλήψεις των νηπιαγωγών για τα παιδιά με μεταναστευτικό υπόβαθρο. Στο: Γουργιώτου, Ε. (Επιμ.). *Μετάβαση και συνέχεια στην Εκπαίδευση*, (423-433). Αθήνα: ON DEMAND.
  20. Govaris, C. (2011). Interkulturalität in den griechischen Lehrplänen – Eine kritische Betrachtung. In: Panagiotopoulou, J. & Diehm, I. (Hrsg.) *Bildung in europäischen Migrationsgesellschaften* (45-54). Münster: Waxmann Verlag.
  21. Γκόβαρης, Χ. (2011). Ετερογένεια του μαθητικού πληθυσμού: Επίκαιροι προβληματισμοί μιας διαχρονικής πρόκλησης της εκπαίδευσης εκπαιδευτικών. Στο: Οικονομίδης, Β. (Επιμ.). *Εκπαίδευση και επιμόρφωση Εκπαιδευτικών: Θεωρητικές και Ερευνητικές Προσεγγίσεις* (299-309). Αθήνα: Πεδίο.

22. Γκόβαρης, Χ. (2011). Οι μαθητές με μεταναστευτικό υπόβαθρο στην μεταναστευτική έρευνα – Κριτικές επισημάνσεις. Στο: Αθανασιάδης, Η. (Επιμ.). *Διαστάσεις Έρευνας στο Χώρο της Εκπαίδευσης και της Παιδαγωγικής* (361-367). Αθήνα: Εκδόσεις Νέων Τεχνολογιών.
23. Γκόβαρης, Χ., Λόλακας, Σ. (2011). Μαθητές με μεταναστευτικό υπόβαθρο στο δημοτικό σχολείο: εμπειρικά δεδομένα για την πορεία και τα εμπόδια στη σχολική και κοινωνική τους ένταξη. Στο: Π. Φώκιαλη, Ν. Ανδρεαδάκης & Γ. Ξανθάκου (Επιμ.) *Διεργασίες σκέψης στο σχολείο και την κοινωνία, Α' τόμος* (397-412). Αθήνα: Πεδίο.
24. Γκόβαρης, Χ. & Κολτσίδα, Λ.Μ (2011). Η ελληνική εξωτερική πολιτιστική πολιτική στην εποχή της διαπολιτισμικότητας. Στο: Π. Φώκιαλη, Ν. Ανδρεαδάκης & Γ. Ξανθάκου (Επιμ.) *Διεργασίες σκέψης στο σχολείο και την κοινωνία, Α' τόμος* (397-412). Αθήνα: Πεδίο.
25. Govaris, C., Kaldi, S. & Lolakas, S. (2010). Exploring the relationship between self esteem and school achievement of students with immigrant background and native students in the Greek Primary School. In: Govaris, C. & Kaldi, S. (Eds.). *The educational challenge of cultural diversity in the international context* (191-208). Münster: Waxmann Verlag.
26. Govaris, C., Athanasiadis, I., Xanthakou, Y. & Kaila, M., (2009). “Soziale Gleichheit und Demokratie? Ja, aber nur fuer uns...” – Einstellungen von Schülern und Schülerinnen zur Migration in Griechenland. In: Sauer, K. & Held, J. (Hrsg). *Wege der Integration in heterogenen Gesellschaften* (169-177). Wiesbaden: VS Verlag.
27. Γκόβαρης, Χρ. & Κλάδης, Ν. (2009). Προγράμματα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και στάσεις γηγενών μαθητών με μεταναστευτικό υπόβαθρο απέναντι σε περιβαλλοντικά προβλήματα, Στο: Δημητρίου, Α., Ξανθάκου, Γ., Λιαράκου, Γ. & Καίλα, Μ. (Επιμ.). *Περιβαλλοντική Εκπαίδευση: Ζητήματα θεωρίας, έρευνας και εφαρμογών* (277-295). Αθήνα: Ατραπός.
28. Γκόβαρης, Χρ. (2008). Ανάπτυξη του Σχολείου από τη σκοπιά της Διαπολιτισμικής Παιδαγωγικής. Στο: Σβολόπουλος, Β. (Επιμ.). *Σύνδεση εκπαιδευτικής έρευνας και πράξης* (51-62). Αθήνα: Ατραπός.
29. Van Dick, R., Stierle, C., Govaris, C., Tissington, P., & Kodakos, A. (2007). School teachers' well-being and job satisfaction. An analysis across countries and levels of explanation. In: Löwstedt, L., Larsson, R., Van Dick, R & Karsten, S. (Eds.). *From Intensified Work to Professional Development* (161-174). Frankfurt/M, New York: Peter Lang Verlag.
30. Γκόβαρης Χ. (2006). Παιδαγωγική της Reggio-Emilia: Ερεθίσματα για τη Διαπολιτισμική Εκπαίδευση στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, στο Γκόβαρης, Χ., Θεοδωροπούλου, Ε. & Κοντάκος, Α. (Επιμ.). *Η Παιδαγωγική Πρόκληση της Πολυπολιτισμικότητας. Ζητήματα Θεωρίας και Πράξης της Διαπολιτισμικής Παιδαγωγικής*. Αθήνα: Ατραπός.
1. 24. Γκόβαρης, Χ., (2005). Το πολυπολιτισμικό σχολείο ως δημοκρατική κοινότητα - Δυνατότητες διδακτικών παρεμβάσεων, στο Παπαηλιού, Χ., Ξανθάκου, Γ. & Χατζηχρήστου, Χ. (Επιμ.). *Εκπαιδευτική – Σχολική Ψυχολογία* (30-41). Αθήνα: Ατραπός

31. Ξανθάκου, Γ., Γκόβαρης, Χ., Πετράκου, Η., Καμπουροπούλου, Μ. & Σακελλαρίδης, Γ., (2005). Διαπολιτισμική μουσική εκπαίδευση: Μια προσέγγιση στο πλαίσιο διαπολιτισμικής μάθησης. Στο: Παπαηλιού, Χ., Ξανθάκου, Γ. & Χατζηχρήστου, Χ. (Επιμ.). *Εκπαιδευτική – Σχολική Ψυχολογία*, (59-76). Αθήνα: Ατραπός.
32. Ξανθάκου, Γ., Γκόβαρης, Χ., Χαβρεδάκη, Α., (2005). Αναπαραστάσεις Νηπιαγωγών για το επάγγελμά τους, στο Παπαηλιού, Χ., Ξανθάκου, Γ., Χατζηχρήστου, Χ. (Επιμ.). *Εκπαιδευτική – Σχολική Ψυχολογία* (τ. Γ', 95-124). Αθήνα: Ατραπός.
33. Γκόβαρης Χ. (2005), Διαπολιτισμική Παιδαγωγική: Σχέσεις Αναγνώρισης στο Πολυπολιτισμικό Σχολείο. Στο Alluffi-Pentini, A. *Διαπολιτισμικό Εργαστήριο – Υποδοχή και Αλληλεπίδραση σε πολυπολιτισμικό εκπαιδευτικό περιβάλλον*, (9-24). Αθήνα: Ατραπός.
34. Γκόβαρης, Χ. (2005). Διαπολιτισμική Ικανότητα – Παρατηρήσεις για μια κριτική χρήση του όρου στην επιμόρφωση εκπαιδευτικών. Στο: Βρατσάλης, Κ. (Επιμ.). *Κείμενα για την Επιμόρφωση των Εκπαιδευτικών*, (207-218). Αθήνα: Ατραπός.
35. Γκόβαρης, Χ. (2005). Η Διαπολιτισμική Παιδαγωγική ως Αντικείμενο της Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών, στο Βρατσάλης, Κ. (επιμ.). *Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών* (273-290). Αθήνα: Νήσος.
36. Govaris, C., (2005). Erziehung in der multikulturellen Gesellschaft Griechenlands. In: Held, J. (Hrsg.). *Jugend in Europa - Integrationsprobleme und Partizipationschancen* (188-194). Hamburg: Argument Verlag.
37. Govaris, C., Tatlidil, E. (2004). Equality or Differentality? Controversies and Contradictions of the Feminist Discourse and the Images of the Two Genders in the Handbooks of Greek Elementary Schools, In: Kaila, M., Berger, G. & Theodoropoulou, E. (Eds.), *Greek-Turkish Approaches: Re-defining the female identity* (455-465). Athen: Atrapos.
38. Φώκιαλη Π., Ξανθάκου Γ., Καμπουροπούλου Μ., Γκόβαρης Χρ. & Καϊλα Μ., (2004). Η αειφόρος ανάπτυξη στην εκπαίδευση: Προσέγγιση στα πλαίσια ενός διαθεματικού εκπαιδευτικού προγράμματος. Στο: Γκόβαρης, Χ., Βρατσάλης, Κ. & Καμπουροπούλου, Μ. (Επιμ.). *Επιστήμη και Τέχνη* (99-116). Αθήνα: Ατραπός.
39. Γκόβαρης, Χ., Δέδος, Ζ., (2004). Τέχνη, αισθητική αγωγή και ετερότητα: Μια προσέγγιση από τη σκοπιά της Διαπολιτισμικής Αγωγής. Στο: Γκόβαρης, Χ., Βρατσάλης, Κ. & Καμπουροπούλου, Μ. (Επιμ.). *Επιστήμη και Τέχνη* (27-37). Αθήνα: Ατραπός.
40. Γκόβαρης, Χ., Βρατσάλης, Κ. & Καμπουροπούλου, Μ., (2004). Εισαγωγή. Στο Γκόβαρης, Χ., Βρατσάλης, Κ. & Καμπουροπούλου, Μ. (Επιμ.), *Επιστήμη και Τέχνη* (15-26). Αθήνα: Ατραπός.
41. Govaris, C., (2003). Einführung (Thematik: Familie Sinnverlust oder Anpassung in die Postmoderne?). In: Fokiali, P., Triarchi-Hermann, B. & Kaila, M., (Hrsg.). *Beiträge zur Lehrerfort- und Weiterbildung* (659-665). Athen: Atrapos.
42. Theodoropoulou, E., Govaris, Ch., Kaila, M. (2003). Zwischen Akzeptanz und Kritik – Das Globalisierungsmodell und die Rechte der Universität. In: Fokiali, P., Triarchi-Hermann, B. & Kaila, M. (Hrsg.). *Beiträge zur Lehrerfort- und Weiterbildung*, (845-857). Athen: Atrapos.

43. Γκόβαρης, Χ., Tadltil, E., (2003). Ισότητα ή διαφορετικότητα: Αντιθέσεις και αντιφάσεις του φεμινιστικού λόγου και οι αναπαραστάσεις των δύο φύλων στα εγχειρίδια του ελληνικού δημοτικού σχολείου. Στο: Καΐλα, Μ., Berger, G. & Θεοδωροπούλου, Ε. (Επιμ.). *Κείμενα Παιδείας. Ελληνοτουρκικές Προσεγγίσεις. Επαναπροσδιορίζοντας τη γυναικεία ταυτότητα* (201-212). Αθήνα: Ατραπός.
44. Γκόβαρης, Χ., (2003). Εισαγωγικό σημείωμα (Θεματικός άξονας: Οικογένεια: Απώλεια νοήματος ή προσαρμογή στη Μετανεοτερικότητα); Στο: Φώκιαλη, Π., Triarchi-Hermann, B., Καΐλα, Μ., (Επιμ.). *Θεματικές Επιμόρφωσης και Μετεκπαίδευσης Εκπαιδευτικών*, (165-171). Αθήνα: Ατραπός.
45. Θεοδωροπούλου, Ε., Γκόβαρης, Χ., Καΐλα, Μ., (2003), Σχέση έλξης –απώθησης: Το μοντέλο της παγκοσμιοποίησης και τα δικαιώματα του Πανεπιστημίου, στο Φώκιαλη, Π., Triarchi-Hermann, B., Καΐλα, Μ., (Επιμ.). *Θεματικές Επιμόρφωσης και Μετεκπαίδευσης Εκπαιδευτικών*, (371-383). Αθήνα, Ατραπός.
46. Γκόβαρης, Χ., (2002). Πολιτισμός, πολιτισμικές διαφορές, πολυπολιτισμική κοινωνία. Αναφορές στην παθολογία της κυρίαρχης κατεύθυνσης Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης. Στο: Πολεμικός, Ν., Καΐλα, Μ. & Καλαβάσης, Φ. (Επιμ.), *Εκπαιδευτική, οικογενειακή και πολιτική ψυχοπαθολογία. Διαστάσεις παθολογίας στο κοινωνικοπολιτικό πλαίσιο*, (Τομ. Δ', 348-362). Αθήνα: Ατραπός.
47. Γκόβαρης, Χ., (2002). Ανοιχτά ερωτήματα της Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης. Στο: Καΐλα, Μ., Πολεμικός, Ν., Κοντάκος, Α. & Γκόβαρης, Χ. (Επιμ.). *Σύγχρονοι Παιδαγωγικοί Προβληματισμοί*, (278-288). Αθήνα: Ατραπός.
48. Πολεμικός, Ν., Γκόβαρης, Χ. & Κοντάκος, Α. (2002). Εισαγωγή. Στο: Πολεμικός, Ν., Γκόβαρης, Χ. & Κοντάκος, Α. (Επιμ.). *Σύγχρονοι Παιδαγωγικοί Προβληματισμοί*, (19-29). Αθήνα: Ατραπός.
49. Γκόβαρης, Χ., (2002). Η κατανόηση του «ξένου». Προβλήματα και προοπτικές για τη Διαπολιτισμική Αγωγή. Στο: Καΐλα, Μ., Καλαβάσης, Φ. & Πολεμικός, Ν. (επιμ.). *Μύθοι, μαθηματικά, πολιτισμοί: Αποσιωπημένες σχέσεις στην Εκπαίδευση*, (411-428). Αθήνα: Ατραπός.
50. Kodakos, A., Govaris, C. (2001). „Es ist schwierig als Albaner in Griechenland zu leben...“ Ein Bericht zur Schulinegration albanischer Kinder in Griechenland. In: Leiprecht, R., Wiemayer, G. & Riegel, Ch. (Hg.) (2001), *International Lernen - Lokal handeln*, (296-312). Frankfurt/M: IKO Verlag.
51. Govaris, Ch., Kodakos, A., (2001). Interkulturelle Jugendarbeit mit jugendlichen Migrant(inn)en – Thesen fuer Ansaetze gegen die dominanten Repraesentationen. In: Leiprecht, R., Wiemayer, G. & Riegel, Ch. (Hg.) (2001), *International Lernen - Lokal handeln* (47-59). Frankfurt/M: IKO Verlag.
52. Γκόβαρης, Χ., (2000). Διαπολιτισμική Εκπαίδευση και αλλοδαποί μαθητές. Παρατηρήσεις για τη δημιουργία μιας σχέσης αντιστοιχίας μεταξύ εκπαιδευτικών στόχων και υποκειμενικών αναγκών μάθησης. Στο: Σκούρτου, Ε. (Επιμ.), *Διγλωσσία. Τετράδια Νάξου*. Ρόδος, 17-33. (www.rhodes.aegean.gr/ptde/tetradianaxou)
53. Govaris, C. (1999). Wir haben ein eigenes Profil, wir kennen uns in beiden Welten aus...“ Das interkulturelle Selbstbild griechischer Migrantenjugendlicher in

Deutschland. In: Held, J., Spona, A. (Hg.) (1999). *Jugend zwischen Integration und Ausgrenzung* (106-120). Hamburg: Argument Verlag.

54. Govaris, C., (1995). Rassismus und Migration – Ist «rassistische» Praxis bei Migranten möglich? Überlegungen über die Entstehungsbedingungen und die Bedeutung (eventueller) „rassistischer“ Denkweisen in der und für die Lebenspraxis der Migranten in der BRD. In: Leiprecht, R. (Hrsg.) (1995). *In Grenzen verstrickt. Jugendliche und Rassismus in Europa*, (199-212). Duisburg: DISS Verlag.

E. ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ

1. Christos Govaris, Stavroula Kaldi, Ourania Maria Ventista, Vassiliki Tzika, Alexandra Stavrianoudaki & Nikolaos Manesis (2024), Inequalities and discrimination in the school class: Interpreting student teachers' views. In Stavroula Kaldi Angeliki Lazaridou George Fragoulis Maria Chatzi Despoina Styla Panagiota Diamanti Vassiliki Tzika (Eds.) *IMAGINING POSSIBLE FUTURES OF TEACHING AND LEARNING BOOK OF ABSTRACTS: REGIONAL ISATT24 CONFERENCE, UNIVERSITY of THESSALY, VOLOS* (pp.166-170).
2. C. Govaris, I Giannakopoulou (2020). Education and Roma Woman; Seeking Gaps in the Dominant Narration through Intergenerational Approach. In: *ICERI 2020 Transforming Education, Transforming Lives, Proceedings*. Seville/Spain (υπό έκδοση).
3. C. Govaris, D. Sakatzis, E. Sarafidou, S. Kaldi (2020). Investigating School Inequalities in the Greek Scholl from the Perspective of Recognition Justice. In: *ICERI 2020 Transforming Education, Transforming Lives, Proceedings*. Seville/Spain (υπό έκδοση).
4. Ε. Σκούρτου, Χ. Γκόβαρης (2020). Ζητήματα Εκπαιδευτικής Πολιτικής και Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών για Μειονότητες, Μετανάστες και Πρόσφυγες. Στο: *Σχεδιάζοντας τη Διδακτική, την Επιμόρφωση και την Επαγγελματική Κατάρτιση των Εκπαιδευτικών Ειδικοτήτων*. Πρακτικά 7^{ου} Επιστημονικού Συνεδρίου της Ανώτατης Σχολής Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε.) και της Ένωσης Εκπαιδευτικών Μουσικής Αγωγής Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης (Ε.Ε.Μ.Α.Π.Ε.). Αθήνα.
5. Χ. Γκόβαρης (2020) Διαπολιτισμική Εκπαίδευση: θεωρητικές αντιπαραθέσεις και ανοικτά ζητήματα προσανατολισμού της παιδαγωγικής-διδακτικής πράξης στο σχολείο. Στο: Α. Χατζηδάκη, Π. Θώμου, Δ. Κοντογιάννη, Θ. Μιχελακάκη & Μ. Αργυρίου (Επιμ.) *Πρακτικά (Selected Paper) 5^{ου} Διεθνούς Συνεδρίου Σταυροδρόμι Γλωσσών και Πολιτισμών: Γλώσσες και Πολιτισμοί στο Σχολείο και στην Οικογένεια* (32-40). Πανεπιστήμιο Κρήτης, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Εργαστήριο Διαπολιτισμικών και Μεταναστευτικών Μελετών.
6. Χ. Γκόβαρης & Σ. Μαρκαντώνη (2020). Πρακτικές αναγνώρισης(;) Ρομά μαθητριών/μαθητών Ευρήματα εθνογραφικής έρευνας σε δημοτικά σχολεία. Στο Α. Χατζηδάκη, Π. Θώμου, Δ. Κοντογιάννη, Θ. Μιχελακάκη & Μ. Αργυρίου (Επιμ.) *Πρακτικά (Selected Paper) 5^{ου} Διεθνούς Συνεδρίου Σταυροδρόμι Γλωσσών και Πολιτισμών: Γλώσσες και Πολιτισμοί στο Σχολείο και στην Οικογένεια* (58-66). Πανεπιστήμιο Κρήτης, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Εργαστήριο Διαπολιτισμικών και Μεταναστευτικών Μελετών.

7. Louizou, P., Kaldi, S. & Govaris, Ch. (2019). Cooperative techniques in multicultural classes with Roma children. In D. Mihăescu & D. Andron (ed.) *Proceedings of the 19th biennial conference of international study association on teachers and teaching (ISATT) "Education beyond the crisis: new skills, children's rights and teaching contexts"*, (pp. 19- 22). Sibiu: Lucian Blaga Publishing House. ISBN: 978-606-12-1659-8.
8. Tzika, V., Ventista, O.M., Govaris C. & Xafakos, E. (2019). Pre- service teachers' views about teaching critical thinking (CT) skills. In D. Mihăescu & D. Andron (ed.) *The 19th biennial conference of international study association on teachers and teaching (ISATT) "Education beyond the crisis: new skills, children's rights and teaching contexts"*. Abstract Volume (p.102), Sibiu: Lucian Blaga Publishing House. ISBN: 978-606-12-1659-8.
9. Βαλαή, Φ., Γκανά, Ε., **Σταθοπούλου, Χ.**, Γκόβαρης, Χ. (2015). ΜΑΘΗΤΕΣ ΡΟΜΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΖΟΥΝ ΧΑΡΤΗ ΣΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ Δ. Δεσλή, Ι. Παπαδόπουλος, Μ. Τζεκάκη (επιμ.). Πρακτικά του 6ου Πανελληνίου Συνεδρίου της ΕΝ.Ε.ΔΙ.Μ: Μαθηματικά ΜΕ διάκριση και ΧΩΡΙΣ διακρίσεις. Θεσσαλονίκη: ΕΝΕΔΙΜ, σ. 279-288. (ISSN:978-618-82277-0-5).
10. C. Stathopoulou, C. Govaris, P. Appelbaum & L. Gana (2014), "Bringing students out- and in- school knowledge: teaching young Roma children mathematics and language through their everyday experience. *Proceedings of CIEAEM 66 Conference, Lyon*, pp. 322-327.
11. Δ. Σακατζής & Χ. Γκόβαρης (2014), Αντιλήψεις εκπαιδευτικών και μαθητών σχετικά με τα αίτια του φαινομένου της σχολικής βίας που έχει αποδέκτες μαθητές από οικογένειες μεταναστών. Πρακτικά 9ου Πανελληνίου Συνεδρίου "Ελληνική Παιδαγωγική και Εκπαιδευτική Έρευνα".
12. Κολίτσα Χ., Σταθοπούλου Χ., Γκανά Ε., Γκόβαρης Χ. (2014), Εκ, Ντούι, Τριν: Διδασκαλία Μαθηματικών σε μαθητές Ρομά. Πρακτικά 5ου συνεδρίου Ένωσης Ερευνητών Διδακτικής Μαθηματικών.
13. Govaris, C., Kaldi, S. & Louka, M. (2010) Exploring literacy cultures within families with immigrant background in Greece. In L. Gómez Chova, D. Martí Belenguer, I. Candel Torres, *Proceedings of the International Conference of Education, Research and Innovation (ICERI2010)*. Valencia: International Association of Technology, Education and Development, pp. 2324-2331
14. Σμυρναίος, Α. & Γκόβαρης, Χρ. (2010). Θρησκευτικές ταυτότητες στη Σύρο κατά το 19ο αιώνα: η εμπορευματική τους δύλιση. Ηλεκτρονικά Πρακτικά Δ' Συνεδρίου της Ευρωπαϊκής Εταιρείας Νεοελληνικών Σπουδών Ταυτότητες στον ελληνικό κόσμο (από το 1204 έως σήμερα), Πανεπιστήμιο Γρανάδας, Γρανάδα, 9-12 Σεπτεμβρίου 2010.
15. Kaldi, St., Filippatou, D., Govaris, Ch., & Pyrgiotakis, G. (2009). Cooperative learning in mixed ability and multi-ethnic primary school classes. *Proceedings of the IAIE International Conference «Intercultural Education: Paideia, Polity, Demoi»*, Athens.
16. Γκόβαρης, Χ. (2005). Αντιστάσεις ενάντια στην πολυπολιτισμικότητα – Αποδυνάμωση εθνοτικών στερεοτύπων μέσα από την ανάπτυξη της διαπολιτισμικής ικανότητας, στο Παιδαγωγική Εταιρεία της Ελλάδος, Πρακτικά

- ΙΑ΄ Διεθνούς Συνεδρίου «Το σχολείο στην Κοινωνία της Πληροφορίας και της Πολυπολιτισμικότητας», 639-647. Αθήνα.
17. Γκόβαρης, Χ., (2005). Αντιλήψεις εκπαιδευτικών της Α΄/θμιας εκπαίδευσης για τα περιεχόμενα και τους στόχους της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης – πορίσματα για τις ανάγκες επιμόρφωσής τους, στο Γεωργογιάννης, Π. (επιμ.), Πρακτικά 8ου Διεθνούς Συνεδρίου «Διαπολιτισμική Εκπαίδευση. Ελληνικά ως Δεύτερη ή Ξένη Γλώσσα», Πανεπιστήμιο Πατρών, ΚΕ.ΔΕ.Κ, τομ. Ι., 65-74
  18. Παπαδόπουλος, Σ., Κοντάκος, Α. & Γκόβαρης, Χ. (2005). Η Εκπαιδευτική πολιτική των Ιταλών στα Δωδεκάνησα την πρώτη περίοδο κυριαρχίας τους 1912-1917 και η στάση των εθνοτήτων στην πόλη της Ρόδου, στο Πανεπιστήμιο Πατρών, Εργαστήριο Ιστορικού Αρχείου Νεοελληνικής και Διεθνούς Εκπαίδευσης «Πρακτικά 3ου Διεθνούς Συνεδρίου Ιστορίας της Εκπαίδευσης». Πάτρα.
  19. Φώκιαλη, Π., Καμπουροπούλου, Μ., Καΐλα, Μ. & Θεοδωροπούλου, Ε., Γκόβαρης, Χρ., (2005). Εκπαίδευση, Πολιτισμός και Οικονομική ανάπτυξη: προσέγγιση με άξονα την αρχιτεκτονική κληρονομιά του 20ου αιώνα στη Δωδεκάνησο, στο UNESCO, Παν/μιο Αιγαίου, Παν/μιο Firenze, CICOP, Πρακτικά Διεθνούς Συνεδρίου για την Πολιτισμική Κληρονομιά του 20ου Αιώνα, Ρόδος.
  20. Μπελέση, Δ., Δροσίτου, Ε. & Γκόβαρης, Χ. (2004). Η διδασκαλία της λογοτεχνίας ως μέσο ενίσχυσης της αυτοεκτίμησης των αλλοδαπών μαθητών στο πλαίσιο που διαμορφώνουν οι συνθήκες πολυπολιτισμικότητας και το αίτημα για μια εκπαίδευση διαπολιτισμική. Στο Γεωργογιάννης, Π., (επιμ.), Πρακτικά 7ου Διεθνούς Συνεδρίου «Διαπολιτισμική Εκπαίδευση. Ελληνικά ως Δεύτερη ή Ξένη Γλώσσα», Πανεπιστήμιο Πατρών, ΚΕ.ΔΕ.Κ. τομ. Ι., σελ. 100-115. Πάτρα.
  21. Γκόβαρης, Χ., Νιώτη, Ν., (2003). Διαφορετικότητα και Διαπολιτισμική Αγωγή στο Νηπιαγωγείο: Διλήμματα και Προοπτικές, στο Γεωργογιάννης, Π. (επιμ.), Πρακτικά 6ου Διεθνούς Συνεδρίου «Διαπολιτισμική Εκπαίδευση. Ελληνικά ως Δεύτερη ή Ξένη Γλώσσα», Πανεπιστήμιο Πατρών, ΚΕ.Δ.ΕΚ.
  22. Γκόβαρης, Χ. (2002). Διαπολιτισμική γλωσσική αγωγή στο νηπιαγωγείο, στο Γεωργογιάννης, Π. (επιμ.), Πρακτικά 5ου Διεθνούς Συνεδρίου «Διαπολιτισμική Εκπαίδευση. Ελληνικά ως Δεύτερη ή Ξένη Γλώσσα», Πανεπιστήμιο Πατρών, ΚΕ.Δ.ΕΚ.
  23. Γκόβαρης, Χ. (2002). Το Internet ως χώρος διαπολιτισμικής συνάντησης και μάθησης, στο Δημητρακοπούλου, Α. (επιμ.), Οι Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στην Εκπαίδευση (409-413). Αθήνα: Καστανιώτης.
  24. Γκόβαρης, Χ., (2000), Η συμβολή του διαπολιτισμικού λόγου στον προσδιορισμό των στόχων της Διαβίου Μάθησης. Στο: Παιδαγωγική Εταιρεία της Ελλάδος (Επιμ.), Συνεχιζόμενη και Διαβίου Μάθηση. Διεθνής εμπειρία και ελληνική πραγματικότητα, Πρακτικά του Θ΄ Διεθνούς Παιδαγωγικού Συνεδρίου, (722-726). Αθήνα: Ατραπός.
  25. Γκόβαρης, Χ., (2000), Δίγλωσση-Διαπολιτισμική ταυτότητα. Μια εμπειρική προσέγγιση των διαδικασιών υποκειμενικής νοηματοδότησής της». Στο: Γεωργογιάννης, Π. (επιμ.), Πρακτικά 2ου Διεθνούς Συνεδρίου «Η Ελληνική ως Δεύτερη ή Ξένη Γλώσσα. Μια Διαπολιτισμική Προσέγγιση», σελ. 298-306.

Ε. Επιμορφωτικό Υλικό

1. Imago2010. Μάθηση με εικόνες. Εναύσματα για την εργασία στην προσχολική ηλικία και στην ηλικία του δημοτικού. Τελική Έκθεση Ευρωπαϊκού Προγράμματος Comenius Lifelong Learning Programm 2008-2010. Συμμετοχή στη συγγραφή του κεφαλαίου “Προοπτική της διδασκαλίας και μέθοδος” σσ. 38-105.

Z. Εισηγήσεις σε συνέδρια (επιλογή)

2. Kaldi, S., Chatzi., M., & Govaris, C. (2022, April, 8-9). *Pre-service student teachers' views about digital practicum in Greece: responses from an electronic: Practicum Profile Tool* [Paper presentation]. 3rd International Conference International Perspectives in Education: Voices from the Classroom (IPIE), Leuven, Belgium. <https://ipieconference.org/programme/>
3. Tzika, V., Govaris, C., Koutrouba, K., & Kaldi, S. (2022). *Communication and collaboration as life-long learning skills: students' perspectives* [Paper presentation]. 3rd International Conference International Perspectives in Education: Voices from the Classroom (IPIE), Leuven, Belgium. <https://ipieconference.org/programme/>
4. Χ. Γκόβαρης (2019) Πολιτική παιδεία ενάντια στη μεταδημοκρατική συνθήκη: η σημασία και η συμβολή της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης. ΙΣΤ ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΗΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ «Το σχολείο στη δημοκρατία, η δημοκρατία στο σχολείο» 29-30 Νοεμβρίου & 1 Δεκεμβρίου 2019. Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Βόλος.
5. Α Κύρση & Χ. Γκόβαρης (2019) Φιλοσοφώντας με μαθήτριες και μαθητές Δημοτικού Σχολείου για τις οριοθετήσεις και τις νοηματοδοτήσεις των σχέσεων μεταξύ ‘ταυτότητας’ και ‘ετερότητας’. ΙΣΤ ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΗΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ «Το σχολείο στη δημοκρατία, η δημοκρατία στο σχολείο» 29-30 Νοεμβρίου & 1 Δεκεμβρίου 2019. Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Βόλος.
6. Δ. Σακατζής, Χ.ς Γκόβαρης & Γ-Ο. Σαραφίδου (2019). Εκπαιδευτική δικαιοσύνη ως δικαιοσύνη αναγνώρισης (Anerkennungsgerechtigkeit) – Μια εμπειρική έρευνα με μαθήτριες και μαθητές Γενικών και Επαγγελματικών Λυκείων. ΙΣΤ ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΗΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ «Το σχολείο στη δημοκρατία, η δημοκρατία στο σχολείο» 29-30 Νοεμβρίου & 1 Δεκεμβρίου 2019. Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Βόλος.
7. P. Loizou, S. Kaldi & C. Govaris (2019). *Teacher Roles in Implementing Co-operative Strategies in a Multicultural Class with Roma Children*. Nineteenth International Conference on Diversity in Organizations, Communities & Nations Border Crossing Narratives: Learning from the Refugee Experience, 5–7 June 2019 University of Patras
8. P. Loizou, S. Kaldi & C. Govaris (2019). *Cooperative techniques in multicultural classes with Roma children*. The 19th Biennial Conference of International Study Association on Teachers and Teaching "Education beyond the crisis: new skills, children's rights and teaching contexts. 1st - 5th July 2019 Sibiu, Romania.
9. Χ. Γκόβαρης (2018). Διαπολιτισμική Εκπαίδευση: θεωρητικές αντιπαραθέσεις και ανοικτά ζητήματα προσανατολισμού της παιδαγωγικής-διδασκτικής πράξης στο σχολείο. 5ο Διεθνές Συνέδριο «Σταυροδρόμι Γλωσσών & Πολιτισμών: Γλώσσες και Πολιτισμοί στο Σχολείο και στην Οικογένεια». 1-3 Ιουνίου, Ρέθυμνο.

10. Σ. Μαρκαντώνη & Χ. Γκόβαρης (2018). Πρακτικές αναγνώρισης (;) Ρομά μαθητριών/μαθητών Ευρήματα εθνογραφικής έρευνας σε δημοτικά σχολεία. 5ο Διεθνές Συνέδριο «Σταυροδρόμι Γλωσσών & Πολιτισμών: Γλώσσες και Πολιτισμοί στο Σχολείο και στην Οικογένεια». 1-3 Ιουνίου, Ρέθυμνο.
11. Καλδή, Σ., Γκόβαρης Χρ., Ξαφάκος, Ε., Βεντίστα, Ο. & Τζίκα, Β. (2018). Απόψεις μελλοντικών εκπαιδευτικών για τη διδασκαλία δεξιοτήτων κριτικής σκέψης στο δημοτικό σχολείο. Στο 11ο Πανελλήνιο Συνέδριο της Παιδαγωγικής Εταιρείας Ελλάδος «Βασική και συνεχιζόμενη εκπαίδευση των εκπαιδευτικών σε ένα σύνθετο και μεταβαλλόμενο περιβάλλον». Πάτρα: Πανεπιστήμιο Πατρών, 23-25 Νοεμβρίου.
12. Χατζή, Μ., Τέκος, Γ., **Καλδή, Σ.** & Γκόβαρης, Χ. (2018). «Μαθαίνουν και μαθαίνω;»: απόψεις δασκάλων τάξης για τις διδασκαλίες των φοιτητών στη σχολική πρακτική άσκηση. Στο 2ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΑΣΚΗΣΕΩΝ «Εκπαίδευση Εκπαιδευτικών και Παιδαγωγικά Τμήματα, 30 χρόνια μετά: Αντιμετωπίζοντας τις νέες προκλήσεις». Βόλος, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, 28-30 Σεπτεμβρίου.
13. Γκόβαρης, Χρ., Γκανά, Ε., Σταθοπούλου, Χ. (2016). «Ασυμμετρίες και εντάσεις στο παιδαγωγικό πλαίσιο: Η φωνή των εκπαιδευτικών», στο συνέδριο: Η Εκπαίδευση των Νεαρών Παραβατών: Εμπειρίες, Προβλήματα και Προοπτικές, 22-24 Ιανουαρίου, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.
14. P. Appelbaum, C. Stathopoulou, C. Govaris, E. Gana (2015, July). Culture is “Bricks, stones and tiles randomly thrown” (Λίθοι, πλίνθοι και κέραμοι ατάκτως ερριμμένα). CIAEM 67: Teaching and Learning Mathematics: Resources and Obstacles. Aosta: Italy.
15. I. Noula & C. Govaris (2015, June). "Dichotomizing" citizenship: Pedagogical approaches and pupils' conceptualizations of citizenship in primary education settings in neoliberal times. Unveiling the ties. A field work research in primary schools in Greece. International Centre for Education and Democratic Citizenship (ICEDC), 9th Annual Conference, London.
16. Ε. Γκανά, Χ. Σταθοπούλου & Χ. Γκόβαρης (2015, May). Διαμεσολαβώντας την Ανάδυση Δεξιοτήτων Σχολικού Γραμματισμού: Ρομά Μαθητές στην Προσχολική Εκπαίδευση. International Conference "Rethinking Language, Diversity, and Education", Aegean University. Rhodes: Greece
17. Stathopoulou, C., Gana, E., Chronaki, A. & Govaris, C. (2014). Roma children and formal school practices: Bridging discursive practices and renegotiating learning identities for all (Greece), συμμετοχή στο συμπόσιο, Educating the Fringes of Europe: The Urban Boundaries Project, ESER 2014, Porto, 1-5 September 2014.
18. Noula, I. & Govaris, C. (2012, September). The Construction of the Concept of Citizenship in Primary Education in Greece. The 4th BNU-IOE International Conference in Education, Equity and Quality in Education, Beijing Normal University, 23-24.10.2012, Beijing.
19. Filippatou, D., Govaris, C. & Kaldi, S. (2011, September). Teacher Perceptions and Knowledge Regarding Classroom Diversity and Differentiated Instruction in the Greek Primary School. European Conference on Educational Research, Freie Universität Berlin.

20. Kaldi, S. Filippatou, D., Govaris, C. & Anthopoulou, B. (2011, September). Project-based Learning and Group Work in Primary School Mainstream Classes. European Conference on Educational Research, Freie Universität Berlin..
21. Govaris, C., Sarafidou, J., Athanasiades, E. & Noula, I. (2010, November). Democratic experience in Multicultural Schools and Acculturation Attitudes. Conference: Education and Citizenship in a Globalising World, Institute of Education / Beijing Normal University, London.
22. Sarafidou, J., Govaris, C. & Loumakou, M. (2010). «Identifying Blatant and Subtle Ethnic Prejudice among Primary School Children. International Conference «Education and Cultural Change», EERA (European Educational Research Association), University of Helsinki, 25-27/8/2010. Helsinki, Finland.
23. Govaris, C., Kaldi, S. & Louka, M. (2010) Exploring literacy cultures within families with immigrant background in Greece. International Conference of Education, Research and Innovation (ICERI2010), 15-17/11/2010, Valencia.
24. Kaldi, S., Filippatou, D., Govaris, C. & Pyrgiotakis, G. (2009). Co-operative learning in mixed ability and multi-ethnic primary school classes. IAIE & IMEPO International Conference on “Intercultural Education: Paideia, Polity, Demoi”. Athens.
25. Govaris, C. & Kaldi, S. (2008). «Promoting recognition and acceptance of cultural diversity through cooperative learning in the primary school», paper presented at the IAIE-IASCE (International Association for Intercultural Education & International Association for the Study of Co-operation in Education) Conference, 19-22/1/2008, Turin, Italy.
26. Govaris, C. & Kaldi, S. (2008). «Pupils with immigrant background in the PISA research - Conclusions about the factors reinforcing school performance», paper presented at the 23rd Conference of Comparative Education Society in Europe (CESE08), 7-10 July, Athens.
27. Kaldi, S., Filippatou, D. & Govaris, C. (2008). «The effectiveness of projectbased learning in primary school mainstream classes», paper presented at the European Conference in Educational Research (ECER08), 10-12/9/2008. Gothenburg, Sweden.
28. Govaris, C. (2006). Democratic Experience and Ideas of Students in Greece. Symposium “Intercultural Learning of Youth and Children in Europe”, University of Zagreb and University of Tübingen, ICCU, Dubrovnik, 7-10.04. 2006.
29. Govaris, C. (2006). Förderung von Literalität bei zweisprachigen Kindern - Zu einer interkulturellen und sozial gerechten Bildung in Griechenland (σεσυνεργασία με Ε. Σκούρτου). Kongress der Deutschen Gesellschaft für Erziehungswissenschaft, Bildung, Macht, Gesellschaft, , Universität Frankfurt, 20-22,03.2006.
30. Govaris, C. & Antoniadou, A. (2005). Children of Immigrants in the Greek Kindergarten: Teachers' Perceptions for the Pedagogic Management of Cultural Difference. The Twelfth International Conference on Learning Designs for Learning, University of Granada, 11-14 July (Virtual Presentation).
31. 28. Govaris, C. & Antoniadou, A. (2005). History in the Greek Multicultural School: The Example of Textbooks in the Lyceum, Third International Conference on New

- Directions in the Humanities The Humanities in a Knowledge Society, University of Cambridge, 2-5 August (Virtual Presentation).
32. Govaris, C., Athanasiadis, I., Xanthakou, J. & Kaila, M. (2005). Einwanderungsland Griechenland – Akkulturations-einstellungen griechischer SchülerInnen (ΗΕλλάδαωςχώραμετανάστευσης – Στάσειςεπιπολιτισμού, προκαταλήψειςκαιστερεότυπαελλήνωνμαθητών. Internationale Konferenz Perspektiven der Multikulturellen Gesellschaft, Universität Riga, 3-7 Μαρτίου 2005.
  33. Stierle, C., R. van Dick, Tissington, D. & Govaris, C (2004). Der Lehrerberuf in europäischer Perspektive, 44. Kongress der Deutschen Gesellschaft für Psychologie, Govaris,Ch.,26-30/2004, Göttingen,
  34. Govaris, C., Kaplanoglou, M, Skourtou, E. & Vratsalis, K. (2003). The Construction of the Substantialist Obstacle in Education Through Promoting the “Substance” of Culture,The Tenth International Literacy and Education Research Network Conference on Learning What Learning Means, The Institute of Education, University of London, England, 15-18 July 2003(Virtual Presentation).
  35. Govaris, C. (2003). Recognition as the fundamental principle in intercultural education, 3rd Athens International Theatre and Drama Education ConferenceBuilding Bridges, 24-26Ιανουαρίου2003, Athens).
  36. Govaris, C., Xanthakou, J. & Fokiali, P (2003). Intercultural Education: Constructing Relationships of Recognition in the Multi-cultural Scholl context (σεσυνεργασίαμεΓ. Ξανθάκου, Π. Φώκιαλη), International Conference on New Directions in the Humanities, ΠανεπιστήμιοΑιγαίου, Γκόβαρης, Χρ., Ρόδος, 2-5 Ιουλίου 2003.
  37. Govaris, C. (2002). Interkulturelle Bildung und Soziale Integration (ΔιαπολιτισμικήΠαιδείακαι ΚοινωνικήΈνταξη), ΔιημερίδαMenschenrechte, Kulturpluralismus und Bildungssysteme in Europa, ΠανεπιστήμιοΑιγαίου, Ρόδος, 31/10-1/11/2002.
  38. Kaldi, S., Kodakos, A. & Govaris, C. (2002). Primary Scholl Pupils Cognitive Mapping about Europe: an Exploray Cross-cultural and Educational Study, European Educational Research Association,European Conference on Educational Research, , 11-14/9/002, Lisbon/Portugal.
  39. Govaris, C. (2001). Die Methodologieproblematik in der interkulturellen Forschung, Internationales Symposium, «Jugendliche zwischen Europäischer und regionaler Orientierung”, Universität Tübingen, Tübingen/Deutschland, 27-30/4/2001.
  40. Govaris, C. (1999). Probleme sozialer und schulischer Integration von Migrantenkinder, Internationales Symposium, Jugendliche zwischen sozialer Integration und Ausgrenzung», Universität Tübingen, 10-14/101999, Blaubeuren/Γερμανία.
  41. Govaris, C. (1993). Rassismus und Migration, International Conference «Racism in Europe», Vrije Universiteit Amsterdam, 12-17/10/1993, Amsterdam
  42. Govaris, C. (1992). Orientierungen Jugendlicher in Griechenland und in Deutschland – Eine vergleichende Untersuchung (Προσανατολισμοί Νέων στην Ελλάδα και στη Γερμανία – Μια συγκριτική ανάλυση εμπειρικών στοιχείων),

Internationaler Kongress «Soziale Orientierungen Jugendlicher in Europa»,
Universität Lettland, 20-27/9/1992, Riga.